

IBR
IRE

JAARRAPPORT 2022

INSTITUUT VAN DE BEDRIJFSREVISOREN

3	Woord van de voorzitter				
5	Missie van het IBR				
6	Kerncijfers 2022				
	Het beroep	7			
	Communicatietools	8			
9	Markante feiten 2022				
13	Duurzaamheidsrapportering				
17	Onze structuur				
	Raad	18			
	Uitvoerend Comité	19			
	College van Commissarissen	19			
	Jongerenraad	20			
	Comité wetgevende werkzaamheden	22			
	Coördinatiecel PCAOB	22			
	Interne diensten	23			
24	Toegang tot het beroep				
	Stagecommissie	25			
	Werkzaamheden van de Stagecommissie	26			
	Rol van de Examencommissie	29			
	Bekwaamheidsexamen	30			
	Statistieken	31			
33	Normen en Auditdoctrine				
	Commissie Normen	34			
	Normen en aanbevelingen	35			
	Rechtsleer	40			
	Publicaties en bijdragen	40			
	Een blik op de toekomst	41			
	Opvolging van de internationale en Europese evoluties	41			
42	Gedelegeerde opdrachten				
	Openbaar register	43			
	Commissie Vorming	48			
51	Vaktechnische commissies				
	Juridische Commissie	52			
	Commissie SME/SMP	54			
	Commissie Dienstverlening aan het beroep	57			
	Commissie Publieke sector	58			
	Commissie Non-profitsector	60			
	Commissie Boekhoudkundige aangelegenheden	61			
62	Internationale relaties				

Woord van de voorzitter

Beste confrater,

Het is nu een jaar geleden dat u mij de eer bewees mij het voorzitterschap van ons mooie Instituut toe te vertrouwen. Ik ben bijzonder vereerd u vandaag het jaarrapport over het jaar 2022 te mogen presenteren.

Het afgelopen jaar werd gekenmerkt door vele uitdagingen en kansen voor ons beroep, maar ik ben blij te kunnen zeggen dat we die met succes hebben aangegaan dankzij uw inzet voor de kwaliteit en integriteit van ons werk als bedrijfsrevisor.

De Raad van het IBR is er net als ikzelf van overtuigd dat we alleen met kwaliteit een verschil kunnen maken. Compromisloos werk van hoge kwaliteit, voldoen aan hoge ethische

normen en het algemeen belang dienen, is en moet ons kompas blijven voor ons beroep. Ik moedig u aan dit na te streven in uw werk.

Zoals u weet, is een van de belangrijkste zorgen van ons Instituut en meer in het algemeen van alle bedrijfsrevisorenkantoren het aantrekken van het beste talent voor ons beroep. Samen met onze Raad zet ik mij dagelijks in om van het bedrijfsrevisoraat een innovatieve, aantrekkelijke en zinvolle carrière voor jonge afgestudeerden te maken door hun lonende opleidingen en carrière mogelijkheden aan te bieden. Wij zijn van plan universiteiten en hogescholen te benaderen om partnerschappen te ontwikkelen om ons beroep te promoten en de beste jonge afgestudeerden aan te trekken voor het bedrijfsrevisoraat.

Ook met het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren en met de Hoge Raad voor de Economische Beroepen hebben wij een nauwe en open relatie onderhouden. Wij werken samen, met respect voor elkaars bevoegdheden, om de normen te verbeteren en werk van hoge kwaliteit voor alle belanghebbenden te garanderen. Deze openhartige betrekkingen met het College hebben ons in staat gesteld de aandacht te vestigen op de gevoelens van de bedrijfsrevisoren ten aanzien van de kwaliteitscontroles, die soms als te formeel worden ervaren en die onvoldoende rekening houden met de beperkingen waarmee u wordt geconfronteerd.

Wij zullen nauw met hen blijven samenwerken om de belangen van het beroep te verdedigen en ervoor te zorgen dat bedrijfsrevisoren een voortrekkersrol blijven spelen op het gebied van professionalisme en kwaliteit. Wij hopen ook dat het College zijn toezichthoudende bevoegdheden op evenredige wijze zal uitoefenen, rekening houdend met het belang om het beroep van bedrijfsrevisor aantrekkelijk te houden.

De versnelde digitalisering van de economie is al enkele jaren een andere uitdaging die we moeten blijven aangaan. We moeten ervoor zorgen dat onze leden worden opgeleid in de nieuwste audittechnologieën en -methodologieën om hen te helpen de uitdagingen van de digitalisering aan te gaan.

Een ander aandachtspunt is de verbetering van het imago van het auditberoep. Sinds het begin van mijn mandaat als voorzitter zijn verschillende initiatieven genomen om de contacten

met de pers te intensiveren en te verbeteren. Dit is een langetermijnproject dat we in 2023 zullen voortzetten met de hulp van communicatie- en marketingdeskundigen. Ik ben ervan overtuigd dat we er binnenkort de vruchten van zullen plukken.

Ten slotte, en dit is ongetwijfeld de belangrijkste uitdaging die we moeten aangaan, moeten we ons, met inachtneming van een nieuw normatief kader, voorbereiden op de controle van informatie over duurzaamheid. De Europese richtlijn (CSRD genaamd) is op 20 december 2022 gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie. Zij moet uiterlijk in juni 2024 in nationaal recht worden omgezet.

Volgens onze schattingen, bevestigd door het Verbond van Belgische Ondernemingen, zullen meer dan 2.500 bedrijven te maken krijgen met het rapporteren van duurzaamheidsinformatie en de controle daarop.

Deze richtlijn plaatst de wettelijke auditors (in België de bedrijfsrevisoren) in *pole-position* om deze controles uit te voeren. Wij volgen de omzetting van deze richtlijn in Belgisch recht met grote aandacht en zullen ervoor zorgen dat wij uw belangen verdedigen.

Het behoort tot onze collectieve opdracht om kwalitatief hoogstaande audits van duurzaamheidsinformatie te leveren ten dienste van alle belanghebbenden.

We hebben al nieuwe programma's opgezet om onze leden te helpen hun vaardigheden op het gebied van duurzaamheidsaudits te verbeteren, waarnaar steeds meer vraag is bij bedrijven en investeerders.

De volgende Dag van het Revisoraat op 14 september 2023 zal aan dit belangrijke onderwerp worden gewijd. Ik moedig u en uw personeel aan om in groten getale aanwezig te zijn.

Na één jaar is het nog te vroeg om een balans op te maken van dit mandaat. Ik kan u echter verzekeren dat ik, net als de hele Raad van het IBR, zeer gemotiveerd ben om u te vertegenwoordigen en uw belangen te blijven verdedigen.

Ik kijk ernaar uit om het aangevatte werk om de aantrekkelijkheid, de kwaliteit en het imago van ons beroep te verhogen, verder te zetten.

Ik dank u voor uw inzet en nodig u uit het jaarrapport zorgvuldig door te nemen om meer te weten te komen over onze verwezenlijkingen en plannen voor de toekomst.

Patrick Van Impe
Voorzitter IBR

Missie van het IBR

Het Instituut van de Bedrijfsrevisoren is de bij wet opgerichte beroepsorganisatie die de bedrijfsrevisor steunt in het vervullen van zijn cruciale rol in het maatschappelijk en economisch bestel: deze van een financiële expert die door zijn onafhankelijkheid, deskundigheid en integriteit een fundamentele schakel is in het creëren van economische stabiliteit en vertrouwen van alle actoren. De belangrijkste opdrachten van het IBR zijn de dienstverlening aan, de permanente vorming en de organisatie van de stage van de bedrijfsrevisor. Het beroep is onderworpen aan een extern onafhankelijk publiek toezicht, sinds 1 januari 2017 toegewezen aan het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren, hetgeen rechtstreeks bijdraagt tot het vertrouwen van derden in de betrouwbaarheid van de financiële informatie van ondernemingen en organisaties.

Kerncijfers 2022

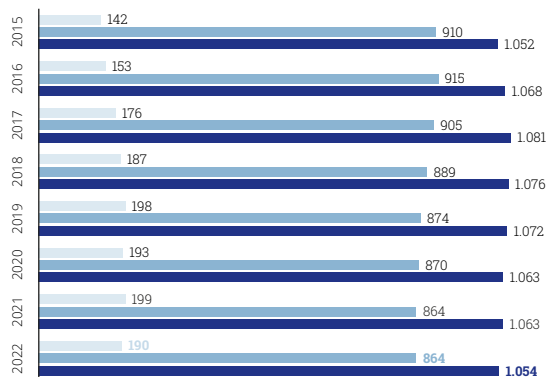
- 7 Het beroep
- 8 Communicatietools

Bedrijfsrevisoren (natuurlijke personen)

1.054

bedrijfsrevisoren op 31/12/2022 *

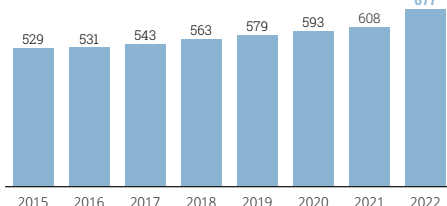

— bedrijfsrevisoren die zich verhinderd verklaren om revisorale opdrachten uit te voeren
 — bedrijfsrevisoren die revisorale opdrachten uitvoeren
 — totaal

Bedrijfsrevisorenkantoren

677

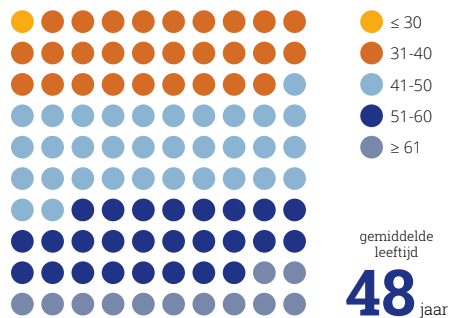
bedrijfsrevisorenkantoren op 31/12/2022 *

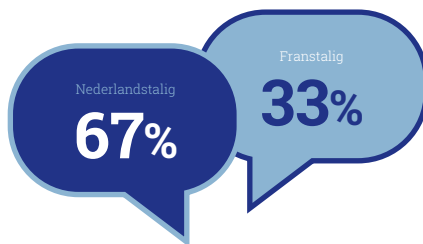
* bron : Openbaar register op 31/12/2022

Het beroep

Verdeling per leeftijdsgroep

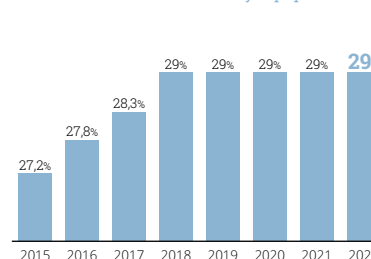
Taalverhouding

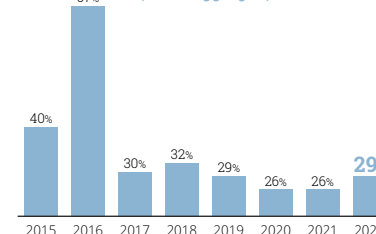
Verdeling mannen/vrouwen

Evolutie van de vrouwelijke populatie

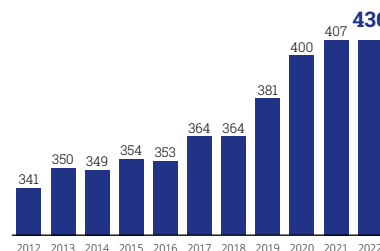

Evolutie van de vrouwelijke instroom (eidadfleggingen)

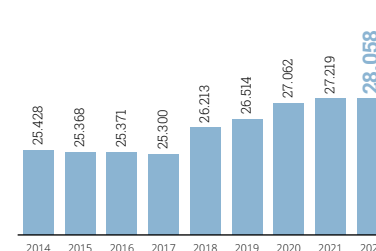
Evolutie van de erelonen

Mandaten en punctuele opdrachten exclusief voorbehouden aan bedrijfsrevisoren, in mio euro **

Controle-opdrachten

Mandaten **

** bron: Auditors Annual Cartography op 28/02/2023

Communicatietools

De IBR-website
Totaal aantal bezoeken

61.433 gebruikers — **165.951** — **455** bezoeken per dag

Desktop

147.101

Mobile

18.202

Tablet

648

LinkedIn Company Page

3.185

volgers (+13,75% t.o.v. 2021)

Markante feiten 2022

januari

1 – Inwerkingtreding van de nieuwe norm permanente vorming. – **18** – Nieuwjaarsdebat IBR-ITAA 'De relance en de rol van de economische beroepen', met panelleden Willy Borsus (MR), Sven Gatz (Open VLD), Andries Gryffroy (N-VA), Bart Van Coile (ITAA) en Tom Meuleman (IBR). – **28** – Een nieuwe zoekmachine laat toe om de volledige inhoud van de IBR- en ICCI-websites performanter te doorzoeken.

februari

3 – Start van de openbare raadpleging van de ontwerpnorm 'contractuele controle KMO's en kleine (i)vzw's en stichtingen en gedeelde wettelijk voorbehouden opdrachten bij KMO's en kleine (i)vzw's en stichtingen (herziene versie 2021)'.

maart

11 – Start van de openbare raadpleging omtrent het ontwerp van norm inzake de toepassing van de internationale standaarden voor kwaliteitsmanagement (ISQM 1 en 2) en van ISA 220 (herzien).

april

4 – Paneldebat rond het ‘nieuwe werken in de auditkantoren’, met Vincent De Wulf, Isabelle Meunier, Barbara Dequae en Laura Guarino.
– **29** – De Algemene Vergadering verkiest een nieuwe Raad. Patrick Van Impe wordt voorzitter, Eric Van Hoof ondervoorzitter.

juni

1 – Nieuwe openbare raadpleging omtrent het ontwerp van norm inzake de toepassing in België van ISQM 1 en 2 en van ISA 220 (Herzien). – **3** – Het IBR wordt lid van de European Federation of Accountants and Auditors for SMEs (EFAA).

29 APRIL – De Algemene Vergadering verkiest een nieuwe Raad. Patrick Van Impe wordt voorzitter.

september

5 – Start openbare raadpleging omtrent het ontwerp van norm inzake de toepassing van de ISA's 250 (Herzien), 315 (Herzien 2019) en 540 (Herzien) in België. – **22** – Tweede editie van de 'Dag van het Revisoraat', met als thema's: duurzaamheidsrapportering, aantrekkelijkheid van het beroep en de rol van de bedrijfsrevisor als vertrouwenspartner.

oktober

5 – Actualisering van de brochure 'Hoe financier ik de groei van mijn KMO', een op kleine ondernemingen gerichte publicatie waarin enkele basisregels van gezond financieel beheer worden toegelicht. – **25** – Tweede editie van de 'Dag van de Publieke Sector' met als rode draad de samenwerking tussen de toezichhoudende instanties en de verbetering van de werking van en de professionalisering van zowel de toezichhoudende instanties als de gecontroleerde organisaties.

november

2 – Het IBR ontvangt van de ISAR Honours (een door de VN gecoördineerde intergouvernementele werkgroep) een speciale nominatie voor de organisatie van de *Awards for Best Belgian Sustainability Reports*. – **5** – Het bedrijfsrevisoraat in de pers: Kanaal Z Trendstalk met IBR-voorzitter Patrick Van Impe. – **14-18** – Voorzitter Patrick Van Impe, secretaris-generaal Marc Bihain en erevoorzitter Michel De Wolf vertegenwoordigen het IBR op de Algemene Vergadering van de IFAC in Mumbai. – **28** – De Raad van de EU geeft groen licht aan de richtlijn duurzaamheidsrapportage door ondernemingen (CSRD), een nieuwe stap in de transitie van de EU naar een duurzame economie. – **29** – 21ste editie van de *Awards for Best Belgian Sustainability Reports*. De winnaars dit jaar zijn Schröder, Oxfam Fair Trade, Elia, Vandemoortele en De Winning.

december

1 – Het IBR in de pers – Voorzitter Patrick Van Impe in FDmagazine: “We moeten ons opnieuw als opiniemaker positioneren”. – **10** – Plechtige uitreiking van de titels van Laureaat van de Arbeid aan 10 bedrijfsrevisoren door het Koninklijk Instituut der Eliten van de Arbeid van België (KIEA).

29 NOVEMBER – 21ste editie van de Awards for Best Belgian Sustainability Reports

Duurzaamheidsrapportering: een mondiale uitdaging

Met de organisatie van de *Awards for Best Belgian Sustainability*, speelt het IBR sinds 1999 op Belgisch niveau een pioniersrol!

Het IBR organiseert al meer dan 20 jaar de *Awards for Best Belgian Sustainability Reports*. Dit initiatief belooft organisaties die op transparante wijze informatie publiceren over duurzaamheidskwesties die van invloed zijn op hun activiteiten en moedigt andere organisaties aan hetzelfde te doen door de integratie van duurzaamheidsinformatie in hun verslagen te bevorderen, met name op basis van milieu-, sociale en governancecriteria (ESG).

Dit initiatief heeft de steun van het Federaal Instituut voor Duurzame Ontwikkeling (FIDO), The Shift, UCM, UNIZO, UWE, Antwerp Management School en de Federatie van Belgische Kamers van Koophandel.

In november 2022 kreeg dit baanbrekende initiatief een speciale nominatie in de nationale categorie bij de *ISAR Honours*

2022. ISAR is een intergouvernementele werkgroep samengesteld uit experts op het vlak van internationale normen van boekhouding en rapportering, die wordt gecoördineerd door de UNCTAD, de conferentie van de Verenigde Naties voor handel en ontwikkeling. Het doel van de *ISAR Honours* bestaat erin te sensibiliseren en de verspreiding van goede nationale en internationale praktijken op het vlak van duurzaamheidsrapportering en SDG-rapportering te vergemakkelijken.

Wedstrijd en juryprocedure in 2022

In 2022 namen 47 in België actieve entiteiten deel aan de 21ste editie van deze wedstrijd door hun duurzaamheidsverslag in te dienen via de speciale website: www.sustainabilityreports.be.

Deze deelnemende organisaties werden in twee categorieën verdeeld: 37 organisaties in de categorie "grote organisaties", d.w.z. beursgenoteerde entiteiten of entiteiten die twee van de volgende criteria overschrijden: 250 werknemers, 17 miljoen euro balanstotaal, 34 miljoen euro netto-omzet; en 10 organisaties in de categorie "andere organisaties", waaronder bedrijven met minder dan 250 werknemers (KMO's) en organisaties zoals NGO's, vzw's, federaties, scholen of openbare instellingen.

De beoordelingscriteria die door de jury zijn gebruikt om de verschillende verslagen te evalueren, zijn grotendeels gebaseerd op de standaarden van het *Global Reporting Initiative* (GRI) en omvatten de in 2015 door de Verenigde Naties aangenomen doelstellingen voor duurzame ontwikkeling. Duurzaamheids-

verslagen op basis van nationale, internationale of EU-kaders komen ook in aanmerking voor de Awards. Het doel van dit initiatief is om bepaalde verslagen op basis van een bepaald criterium, dat niet noodzakelijk gebaseerd is op de GRI-standaarden, in de schijnwerpers te zetten.

De jury, bestaande uit 21 vertegenwoordigers van de academische, economische, verenigings-, media- en overheidssector, alsmede bedrijfsrevisoren, is tweemaal bijeengekomen om de ontvangen verslagen in twee fasen te beoordelen (op 12 september en 17 oktober 2022). Dankzij dit proces konden de juryleden per fase 10 tot 15 verslagen lezen.

Aan het einde van de beraadslagingen selecteerde de Jury :

- Twee genomineerden per organisatiegrootte voor de prijs "Beste impact duurzaamheidsverslag": Vandemoortele en Umicore voor de categorie "Grote organisaties" en Oxfam Fair Trade en De Winning voor de categorie "Andere organisaties". Een publieke stemming, nadat elke organisatie de impact van haar duurzaamheidsverslag had toegelicht, bepaalde de winnaars tijdens de prijsuitreiking (zie hieronder).
- De winnaars van de volgende specifieke prijzen
 - "Beste 1e duurzaamheidsverslag";
 - "Duurzaamheidsverslag dat het best gekoppeld is aan de 2030 SDG-agenda";
 - "Beste duurzaamheidsverslag over inclusiviteit en betrokkenheid van belanghebbenden"; en
 - "Beste duurzaamheidsverslag in creativiteit en originaliteit".

De ceremonie op 29 november 2022

De uitreiking van de *Awards for Best Belgian Sustainability Reports* op 29 november 2022 werd bijgewoond door bijna 250 mensen die de kans kregen om te stemmen voor de winnaars in de categorie “beste impact”: De Winning en Vandemoortele.

De prijzen in de andere vier categorieën werden door de jury toegekend aan :

- Schröder en Oxfam Fair Trade (Beste eerste duurzaamheidsverslag) ;
- Elia (Beste duurzaamheidsverslag over inclusiviteit en betrokkenheid van belanghebbenden) ;
- De Winning (Beste duurzaamheidsverslag in creativiteit en originaliteit) ;
- Schröder (Duurzaamheidsverslag dat het best gekoppeld is aan de 2030 SDG-agenda).

Mevrouw Zakia Khattabi, minister van Duurzame Ontwikkeling, had de eer de ceremonie in te leiden, die werd afgesloten door Patrick Van Impe, voorzitter van het IBR.

Op het einde van de ceremonie organiseerde het IBR de mogelijkheid voor de deelnemende organisaties om feedback te krijgen van de leden van de jury om hun verslag te verbeteren. Een tiental organisaties kreeg persoonlijk commentaar van de juryleden.

De trends van de editie 2022, de commentaren van de jury op de opmerkelijke rapporten en de winnaars en genomineerden zijn beschikbaar in de brochure “Trends & opmerkelijke verslagen van de editie” die kan worden gedownload van de website www.sustainabilityreports.be (tabblad “Trends”).

U kan ook de presentaties, de verslagen van de winnaars, de video’s waarin de genomineerden en winnaars worden voorgesteld, de opmerkelijke rapporten, de foto’s en een aftermovie van het event vinden op www.sustainabilityreports.be (onder het tabblad “ceremonie”).

Volg ons op onze in 2022 gecreëerde [LinkedIn Showcasepage](#) !

De Workshops 2022

Als onderdeel van de Awards werden na de ceremonie vier online workshops van anderhalf uur georganiseerd over de volgende thema's:

- *How does caring for the next generation motivate authentic sustainability in family businesses?* op 5 december 2022, georganiseerd door: Anouk Van de Meulebroecke, Slidingdoors en Luc Van Liedekerke, Professor Sustainability and Ethics, Universiteit Antwerpen
- *Corporate due diligence of the supply chain* op 13 december 2022, georganiseerd door: Katherina Wallyn, Experte Maatschappelijke Verantwoordelijkheid FIDO/IFDD en Guido De Clercq, Executive Director Transparency International
- *Interconnectivity between financial and sustainability reporting* op 10 januari 2023, georganiseerd door: Déborah Fischer, bedrijfsrevisor RSM en Serge Pattyn, Financial Analyst and Business Consultant ABAF/BVFA
- *How to get started on sustainability reporting?* op 16 januari 2023, georganiseerd door: Pieter Wollaert, CIFAL Flanders, Sofian Milad, bedrijfsrevisor Deloitte en Anouk Van de Meulebroecke, Slidingdoors

Onze structuur

- 18 Raad
- 19 Uitvoerend Comité
- 19 College van Commissarissen
- 20 Jongerenraad
- 22 Comité wetgevende werkzaamheden
- 22 Coördinatiecel PCAOB
- 23 Interne diensten

Raad

Samenstelling

VOORZITTER

Patrick VAN IMPE

ONDERVOORZITTER

Eric VAN HOOF

LEDEN VAN DE FRANSE TAALROL

Olivier de BONHOME, Charles-Henri de STREEL (secretaris-penningmeester), Xavier DOYEN, Laura GUARINO, Patricia LELEU en Alexis VAN BAVEL

LEDEN VAN DE NEDERLANDSE TAALROL

Raf COX, Katleen DAEMS, Nico HOUTHAEVE (secretaris), Ine NUYTS, Wim RUTSAERT en Inge SAEYS

Het IBR wordt geleid door een Raad, samengesteld uit 14 bedrijfsrevisoren, waarvan één de functie van voorzitter en één de functie van ondervoorzitter uitoefent. De leden van de Raad worden verkozen door de Algemene Vergadering.

In 2022 heeft de Raad 13 keer vergaderd.

Van links naar rechts:
Alexis Van Bavel, Marc Bihain (secretaris-generaal), Patricia Leleu, Nico Houthaeve, Inge Saeys, Ine Nuyts, Patrick Van Impe (voorzitter), Raf Cox, Eric Van Hoof (ondervoorzitter), Charles-Henri de Streel (penningmeester), Wim Rutsaert, Katleen Daems, Laura Guarino, Olivier de Bonhome, Inge Vanbeveren (adjunct secretaris-generaal) en Xavier Doyen

Uitvoerend Comité

Samenstelling

VOORZITTER

Patrick VAN IMPE

ONDERVOORZITTER

Eric VAN HOOF

LEDEN VAN DE RAAD

Olivier de BONHOME en
Nico HOUTHAEVE

Het dagelijks bestuur van het IBR wordt door de Raad toevertrouwd aan een Uitvoerend Comité, dat maandelijks vergadert en dat ten minste bestaat uit de voorzitter, de ondervoorzitter en twee leden van de Raad.

In 2022 heeft het Uitvoerend Comité 12 keer vergaderd.

Van links naar rechts: Marc Bihain (secretaris-generaal), Nico Houthaève, Patrick Van Impe (voorzitter), Eric Van Hoof (ondervoorzitter), Olivier de Bonhome en Inge Vanbeveren (adjunct secretaris-generaal).

College van Commissarissen

Hélène SPEGELAERE en Carl ROMBAUT

Hélène Spegelaere

Carl Rombaut

Jongerenraad

Samenstelling

VOORZITSTER

Laura GUARINO

LEDEN

Ellemarie BEX, Céline BOURGEOU,
Christian CALUWAERTS,
Florence DUPUIS, Laura GUARINO,
Amy KEITA, Natalia KHAMRAEVA,
Emilie LEFEBVRE, Morgane LEJEUNE,
Thalissa LOOTS, Thomas MEURICE,
Catherine MONSIEUR,
Jabo MUTSINZI, Sylvain ROUSSEAU,
Helena ROUX, Sam VANDER VENNET,
Anaïs VANDEMEULEBROECKE,
Guillaume VANHOLLEBEKE,
Stefanie VERHAEGHE,
Mathias VERRUE

COÖRDINATIE

Jan LAPLASSE

De jongerenraad werd eind 2016 opgericht op initiatief van de Raad en is samengesteld uit stagiairs en jonge bedrijfsrevisoren. De missie van de jongerenraad is de volgende:

- De promotie van het beroep en branding van de titel van bedrijfsrevisor;
- Voeling met de jongeren (vooral stagiairs) en vertaling hiervan naar aanbevelingen aan het IBR;
- Het verbeteren van de contacten met de onderwijsinstellingen met het doel meer instroom van afgestudeerden naar een IBR-stage;
- Het optimaliseren van de vorming door deze te laten aansluiten op de nieuwe uitdagingen van het beroep;
- De oprichting van een netwerk voor stagiairs en jonge bedrijfsrevisoren.

De jongerenraad houdt de vinger aan de pols bij de Raad van het IBR en zorgt voor aanbevelingen en nieuwe *out-of-the-box* voorstellen teneinde zijn missie te verwezenlijken.

Activiteiten in 2022

De Jongerenraad is in 2022 een nieuwe fase ingegaan. Aangezien de leeftijdsgrens van 37 jaar door veel leden is bereikt, hebben we een nieuwe samenstelling van jonge, levendige stagiairs en bedrijfsrevisoren. We wilden een bijzonder evenwichtige Jeugdraad: 18 leden, volledige taalkundige pariteit, gelijke vertegenwoordiging van grote, kleine

en middelgrote kantoren en ook (en vooral!) een goede vrouwelijke vertegenwoordiging. Vanaf het begin van het academiejaar in september hebben we gewerkt aan een programma dat erop gericht is de aantrekkelijkheid van het beroep te verhogen. We hebben onze invalshoek uitgebreid in drie fasen.

Laura Guarino,
voorzitster van de Jongerenraad sinds 2022

1. We blijven het beroep promoten aan alle relevante Belgische universiteiten en hogescholen. U moet weten dat de leden van de jongerenraad in 2022 al 10 scholen hebben bezocht met een totale impact van 370 bereikte studenten. We zetten onze bezoeken verder tijdens de rest van het schooljaar. Tijdens deze presentaties promoten we ons beroep en de troeven ervan. We ontwikkelen ook een goed netwerk van contacten in de scholen, die onze voornaamste bron van toekomstige bedrijfsrevisoren zijn.
2. Tegelijkertijd ontwerpen we een eerste IBR *business game* dat aan het begin van het academiejaar 2023 tijdens onze presentaties aan de studenten wordt voorgesteld. Zo kunnen ze op een ludieke manier een eerste ervaring opdoen met het auditwerk. Deze *business game* zal vervolgens geleidelijk worden verfijnd en verrijkt om uiteindelijk een virtuele ervaring te bieden die hopelijk tegen 2024 online beschikbaar zal zijn voor alle geïnteresseerden.
3. Tot slot hopen we, dankzij de kracht van het netwerk van contacten dat onze leden in universiteiten en hogescholen hebben opgebouwd en dankzij onze verschillende activiteiten, tegen 2025 een eerste *Young Profs Day* te kunnen organiseren. Het zal niet langer het IBR zijn dat naar de studenten gaat, maar de studenten die naar ons komen om meer te weten te komen over ons beroep. We zullen ons inzetten om hen een mooi programma aan te bieden om het auditwerk aantrekkelijker dan ooit te maken!

Horizon 2025

Business game

Een businessgame van één uur ontwikkelen en vanaf september 2023 aan universiteiten presenteren

Virtual experience

Tegen 2024 een virtuele ervaring op het gebied van auditing ontwikkelen en toegankelijk maken

Young Profs Day 2025

Een bedrijfsspel voor een halve dag ontwikkelen en aanbieden aan studenten:

- Business Case met prijzen
- Informatiesessies over de stage
- Virtuele ervaring
- Jobbeurs over audit

Zoals u ziet, is ons werk verspreid over drie drukke jaren. Ons project voor 2025 is ambitieus, maar dat zijn onze leden ook! Tot slot zullen we in 2023 een nieuw *Community Event* voorstellen, een netwerkevent waarop we de jongeren en bedrijfsrevisoren in spé in contact willen brengen met de leden van het Instituut.

Laura GUARINO

Comité wetgevende werkzaamheden

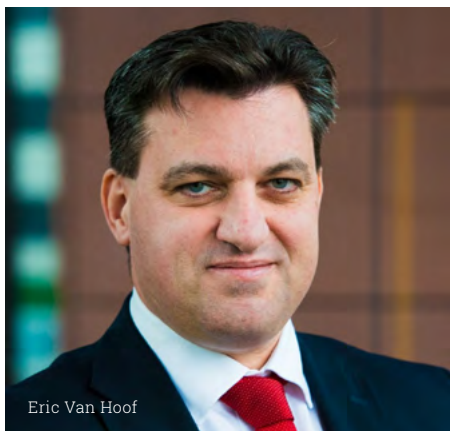
Samenstelling

VOORZITTER

Fernand MAILLARD (tot 2 mei 2022)
en Eric VAN HOOFF (vanaf 2 mei 2022)

LEDEN

Lieven ACKE (tot 2 mei 2022),
Patricia LELEU, Patrick VAN IMPE (tot
2 mei 2022), Charles-Henri de STREEL
(vanaf 2 mei 2022) en Wim RUTSAERT
(vanaf 2 mei 2022).

Eric Van Hoof

Dit comité, dat maandelijks vergadert, ondersteunt de Raad bij zijn wetgevende en normatieve waakfunctie.

Het Comité wetgevende werkzaamheden heeft vijf essentiële functies:

1. **Radarfunctie:** systematisch onderzoek van de wetgevende ontwikkelingen die het beroep aanbelangen
2. **Proactieve functie van het opstellen van wetgevende teksten:** voorstellen van nieuwe wetgevende teksten of parlementaire vragen
3. **Functie van het voorbereiden van de publicaties van het IBR:** herzien van de adviezen en mededelingen van het IBR zoals opgesteld door de commissies van het IBR
4. **Schakelfunctie tussen de andere organen van het IBR:** in het bijzonder met de Commissie Boekhoudkundige aangelegenheden, de Commissie Normen en de Juridische Commissie
5. **Functie van brainstormen:** denktank rond de kernthema's van het beroep

In 2022 heeft dit Comité 11 keer vergaderd.

Coördinatiecel PCAOB

VOORZITTER

Tom MEULEMAN
(tot 25 februari 2022) en
Nico HOUTHAEVE
(vanaf 5 september 2022)

Nico Houthaeve

Deze cel ziet toe op de uitvoering van de registratieverplichting van de leden van het IBR bij de *Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB)*, zoals opgelegd door de SEC (*U.S. Securities and Exchange Commission*) van de Verenigde Staten.

In 2022 heeft de cel PCAOB haar werkzaamheden verdergezet waarbij zij zich heeft vergewist van de bijwerking van de gegevens die werden vrijgegeven ten tijde van de registratie (*Annual Report Form*) door de betrokken bedrijfsrevisorenkantoren. Verder werd de impact van het samenwerkingsakkoord tussen het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren (CTR) en de PCAOB besproken.

De coördinatiecel staat open voor alle bedrijfsrevisoren.

Interne diensten op 31/12/2022

Secretariaat-generaal

sg@ibr-ire.be

Marc BIHAIN | secretaris-generaal

Inge VANBEVEREN | adjunct secretaris-generaal

Alexia CAUWE | diensthoofd

Joyce VEECKMAN | management assistant

Juridische zaken

jur@ibr-ire.be

Inge VANBEVEREN | adjunct secretaris-generaal

Camille LUXEN | attaché

Steven DE BLAUWE | adviseur

Aurélia WIATR | adviseur

Vorming

education@ibr-ire.be

Alexia CAUWE | diensthoofd

Dominique VANESSE | management assistant

Eva WILLEBRORDS | management assistant

Vaktechniek-normen

tech@ibr-ire.be

Inge VANBEVEREN | adjunct secretaris-generaal

Stéphanie QUINTART | adviseur

Aurélia WIATR | adviseur

Roby FELE | attaché

Perrine DEMOULIN | attaché

Evy DE WIT | management assistant

Stage en openbaar register

stage@ibr-ire.be | reg@ibr-ire.be

Astrid VAN DROOGENBROECK | diensthoofd

Stef VAN ATTENHOVEN | verantwoordelijke

vennootschappen

Bart COPPEIN | attaché

Sandra HOVART | management assistant

Hilde MEEUSSEN | management assistant

Marleen ROGGEMAN | management assistant

Communicatie

com@ibr-ire.be

Jan LAPLASSE | diensthoofd

Perrine DEMOULIN | attaché

Fatiha BERRAZI | vertaalster

Europese en internationale aangelegenheden

Sandrine VAN BELLINGHEN | algemeen

afgevaardigde

HR

Stef VAN ATTENHOVEN | diensthoofd

Christine SCHIETECAT | receptioniste

Michel VAN BELLE | logistiek

Boekhouding en IT

Christophe D'HONDT | diensthoofd

Sandrine DUQUENNE | adviseur

Lorenzo DE MARIA LOPEZ | User Coach ICT

Carine BAUWENS | management assistant

Toegang tot het beroep

- 25 Stagecommissie
- 26 Werkzaamheden van de Stagecommissie
- 29 Rol van de Examencommissie
- 30 Bekwaamheidsexamen
- 31 Statistieken

Stagecommissie

Samenstelling

VOORZITTER

Patrick VAN IMPE

ONDERVOORZITTER

Luc VERRIJSEN (tot 2 mei 2022),
Raf COX (vanaf 2 mei 2022)

LID VAN DE RAAD

Fernand MAILLARD (tot 2 mei 2022)

EXTERNE LEDEN

Romuald BILEM (tot 24 juni 2022), Boudewijn CALLENS,
Fabio DE CLERCQ, Déborah FISCHER (tot 2 mei 2022),
Laura GUARINO, Fernand MAILLARD (vanaf 2 mei 2022),
Thomas MEURICE (vanaf 25 juni 2022),
Catherine MONSIEUR (vanaf 2 mei 2022),
Dirk STRAGIER en Sofie VAN GRIEKEN

TECHNISCHE ADVISEURS

Romuald BILEM (vanaf 25 juni 2022), Martine BLOCKX
en Astrid MEESTERS

COÖRDINATIE

Astrid VAN DROOGENBROECK

De organisatie van de toegang tot het beroep is één van de essentiële opdrachten die de wetgever aan het IBR heeft toevertrouwd.

De stagiairs-bedrijfsrevisoren zijn de bedrijfsrevisoren van de toekomst en het is dan ook één van de voornaamste bekommernissen van de Stagecommissie om een deskundig korps van beroepsbeoefenaars klaar te stomen voor de uitoefening van het beroep. De driejarige stage van bedrijfsrevisor verloopt daarom onder het nauwgezet toezicht en de begeleiding van de Stagecommissie die erover waakt dat een hoogstaande kwaliteit van de opleiding wordt gewaarborgd. Het takenpakket van de bedrijfsrevisor is veelzijdig en de Stagecommissie acht het bijgevolg van belang dat ook de stage zoveel mogelijk facetten van het beroep behelst.

Patrick Van Impe, voorzitter van de Stagecommissie

Werkzaamheden van de Stagecommissie

Administratieve organisatie en opvolging

De Stagecommissie heeft in 2022 tien keer vergaderd.

De voornaamste onderwerpen die tijdens deze commissievergaderingen worden behandeld worden hierna kort toegelicht.

De administratieve topics die maandelijks terugkeren op de dagorde hebben hoofdzakelijk betrekking op de aanvragen tot opschorting van de stage, veranderingen van stagemeester, hernemingen van de stage en administratieve schrappingen.

Daarnaast analyseert de Stagecommissie jaarlijks de stage-dossiers van de kandidaat-stagiairs die in datzelfde jaar hun stage willen aanvatten. 118 dossiers werden ontvangen en goedgekeurd.

Sinds de inwerkingtreding van het koninklijk besluit van 17 augustus 2018 betreffende de toegang tot het beroep van bedrijfsrevisor kan de Stagecommissie afwijkingen toestaan met betrekking tot het maximum aantal stagiairs per stagemeester (dat vastligt op drie en mits de indiening van een gemotiveerd verzoek kan worden verhoogd naar vijf). De Stagecommissie heeft in 2022 één verzoek tot afwijking ontvangen op basis van de motivering dat één van de stagiairs

van de stagemeester al was toegelaten tot het afleggen van het bekwaamheidsexamen.

De Stagecommissie heeft geoordeeld dat voorgaande reden geen valabele motivering is voor het toestaan van de afwijking aangezien een stagiair die is toegelaten tot het bekwaamheidsexamen nog over vijf jaar beschikt om te slagen voor het bekwaamheidsexamen en gedurende deze volledige periode ook onder het toezicht blijft van zijn stagemeester. Er werd alsnog een andere stagemeester aangeduid voor één van de stagiairs zodat het maximum aantal van drie stagiairs per stagemeester niet overschreden werd.

Strategische vergadering

Naast de traditionele maandelijks vergaderingen heeft de Stagecommissie ook een strategische vergadering gehouden op 8 september 2022. Tijdens deze vergadering vond onder meer een gedachte-uitwisseling plaats over de problematiek van de attractiviteit van het beroep en werd nagedacht over manieren waarop het IBR als beroepsinstituut kan bijdragen tot een verhoogde interesse in het beroep van bedrijfsrevisor.

Tijdens de discussie over de attractiviteit van het beroep werd dieper ingegaan op twee vragen, namelijk:

1. Hoe kan de instroom van de kandidaat-stagiairs worden verhoogd?
2. Hoe kan het verloop van de stage van bedrijfsrevisor aantrekkelijker worden gemaakt?

De Stagecommissie wil in dat verband het verloop en de organisatie van de stage flexibiliseren, zonder hierbij in te boeten aan kwaliteit. De voornaamste denkpistes die na afloop van de strategische vergadering weerhouden werden, zijn (1) de organisatie van meerdere examenzittijden op jaarbasis voor de theoretische en de praktische stage-examens en (2) het invoeren van meerdere instroomdata om de stage te kunnen starten. Er zal in de nabije toekomst worden nagedacht over de manier waarop deze beslissingen geïmplementeerd kunnen worden.

Analyse elektronische stagedagboeken

De Stagecommissie heeft zoals ieder jaar kennis genomen van de inhoud van de stagedagboeken. Bij de beoordeling ervan wordt enerzijds rekening gehouden met het kwantitatief criterium (namelijk een minimum van 1000 uur revisorale opdrachten per stagejaar) en anderzijds met kwalitatieve criteria (namelijk de verscheidenheid van het type opdrachten). In bepaalde gevallen formuleert de Stagecommissie correctieve aanbevelingen voor het volgende stagejaar. De aanbevelingen en eventuele lacunes in het stagetraject worden eveneens meegedeeld aan de jury van het bekwaamheidsexamen.

Vormingsactiviteiten

De Stagecommissie organiseert jaarlijks een reeks vrijblijvende stageseminaries die de voorbereiding vormen op het afleggen van de praktische stage-examens. Het programma van stageseminaries omvatte ook in 2022 de thema's die deel uitmaken van de praktische stage-examens en werden geanimeerd door specialisten uit de betreffende vakgebieden. Deze sprekers werden eveneens aangesteld voor de redactie van het praktisch stage-examen over dezelfde materie.

Op de 22 stageseminaries (11 Nederlandstalige en 11 Franstalige) die het afgelopen jaar hebben plaatsgevonden, werden in totaal 659 aanwezigheden geregistreerd (waaronder 448 Nederlandstalige deelnemers en 211 Franstalige deelnemers), hetzij een gemiddelde van 41 Nederlandstalige en 19 Franstalige deelnemers per stageseminarie.

De Stagecommissie wenst alle personen die een bijdrage hebben geleverd aan de organisatie van de vormingsactiviteiten voor de stagiairs-bedrijfsrevisoren uitdrukkelijk te bedanken voor hun medewerking.

Praktische stage-examens

In aansluiting op de stageseminaries werden in de periode september-december 22 praktische stage-examens georganiseerd (11 Nederlandstalige en 11 Franstalige), waarvoor in totaal 1021 aanwezigheden werden geregistreerd (678 Nederlandstalige en 343 Franstalige deelnemers). Het globaal slaagpercentage bedroeg 80% voor de Nederlandstalige en 78% voor de Franstalige stagiairs.

De praktische stage-examens werden in 2022 opnieuw volledig digitaal georganiseerd en zijn globaal genomen vlot verlopen. De stagiairs konden van thuis of kantoor uit deelnemen aan de verschillende examens via hiertoe ontwikkelde examensoftware en werden tijdens hun deelname gemonitord aan de hand van *proctoring software*. Het digitaal toezicht bestaat uit het delen van het scherm waarop het examen wordt afgelegd, het inschakelen van de webcam en de microfoon en het ononderbroken filmen van de ruimte waarin het examen wordt afgelegd met behulp van de smartphone. De Stagecommissie ontvangt na de examens per kandidaat een verslag van de eventueel vastgestelde onregelmatigheden.

Subcommissie Examenvragen

Vier leden van de Stagecommissie zijn tevens aangesteld als lid van de subcommissie Examenvragen. Deze subcommissie heeft in 2022 twee keer vergaderd en meer bepaald voor het nazicht van de voorstellen van examenvragen voor het bekwaamheidsexamen en de verschillende materies van de praktische stage-examens. De ontwerpexamens worden onder meer nagekeken op inhoud (rekening houdend met de kwaliteitseisen gesteld door de Stagecommissie), coherentie tussen de Nederlandstalige en de Franstalige versies (om een gelijke behandeling van alle stagiairs te garanderen) en lengte (om zich ervan te vergewissen dat de examens binnen de voorziene tijdspanne van anderhalf uur per examen kunnen worden opgelost). De leden van de subcommissie kijken tevens na of de praktische stage-examens een voldoende praktische insteek bevatten en zich zo voldoende onderscheiden van de theoretische stage-examens over dezelfde materies.

Deliberatie praktische stage-examens en toelating tot het bekwaamheidsexamen

De Stagecommissie heeft gedelibereerd over de resultaten van de praktische stage-examens voor de stagiairs die op het moment van de deliberatie hun volledig examenprogramma hadden afgelegd. 48 stagiairs werden gedelibereerd (32 Nederlandstalige en 16 Franstalige) met als resultaat een slaagpercentage van 52% bij de Nederlandstaligen en 75% bij de Franstaligen.

Tijdens de deliberatie van de praktische stage-examens wordt eveneens nagegaan of de principes inzake de prioritering in het afleggen van de praktische stage-examens werden nageleefd. In geval van niet-naleving van deze principes legt de Stagecommissie aan de stagiairs een stageverlenging op overeenkomstig de voorschriften in het KB van 17 augustus 2018 betreffende de toegang tot het beroep van bedrijfsrevisor.

De Stagecommissie deliberaert tevens twee keer per jaar over de toelating tot het bekwaamheidsexamen voor de stagiairs die geslaagd zijn voor alle praktische stage-examens en die al hun stageverplichtingen hebben vervuld. Naar aanleiding van deze deliberaties werden er het afgelopen jaar 59 stagiairs toegelaten tot het afleggen van het bekwaamheidsexamen.

Rol van de Examencommissie

Samenstelling

VOORZITSTER

Catherine DENDAUW (UNamur)

LEDEN

Romuald BILEM (UCL), Joël BRANSON (VUB),
Boudewijn CALLENS (KU Leuven, campus Antwerpen),
Ignace DE BEELDE (UGent), Yves DE CORDT (UCL),
Ingrid DE POORTER (UGent), Ann GAEREMYNCK
(KU Leuven), Ann JORISSEN (UA), Denis PHILIPPE
(ICHEC/UCL) en Patrick VAN IMPE (KU Leuven,
campus Antwerpen).

De leden van de Examencommissie worden door de Stagecommissie benoemd.

Een belangrijke bevoegdheid van de Examencommissie bestaat in het goedkeuren van de vragen voor de theoretische stage-examens. De Examencommissie draagt de opdracht voor het opstellen van deze vragen op aan personen die één of meerdere van de vakgebieden doceren aan een universiteit of hogeschool van het lange type. Zij stelt daarenboven de lijst op met nuttige referentiewerken die de deelnemers aan de theoretische stage-examens kunnen raadplegen ter voorbereiding ervan.

Tot slot delibereert de Examencommissie over de examenresultaten en rapporteert deze aan de Stagecommissie. De Examencommissie heeft gedelibereerd over de resultaten van de theoretische stage-examens van de (kandidaat-)stagiaires die hun volledig theoretisch examenprogramma hebben afgelegd. 90 (kandidaat-)stagiaires werden gedelibereerd (waarvan 68 Nederlandstalige en 22 Franstalige) met als resultaat een slaagpercentage van 71 % bij de Nederlandstaligen en 82 % bij de Franstaligen.

In het kader van haar verschillende werkzaamheden heeft de Examencommissie het afgelopen jaar twee keer vergaderd.

De Stagecommissie wenst haar dank uit te spreken ten aanzien van alle leden van de Examencommissie voor hun engagement bij de organisatie van de theoretische stage-examens.

Catherine Dendauw,
Voorzitster van de Examencommissie

Bekwaamheidsexamen

VOORZITTERS VAN DE VIER FRANSTALIGE KAMERS

Paul Alain FORIERS (ULB),
Karin COMBLÉ (UMONS),
Yves DE CORDT (UCL),
Wilfried NIESSEN (HEC-ULg)

VOORZITTERS VAN DE VIJF NEDERLANDSTALIGE KAMERS

Ann GAEREMYNCK (KU Leuven),
Walter AERTS (UA),
Liesbeth BRUYNSEELS (KU Leuven),
Herman BRAECKMANS (UA),
Ann JORISSEN (UA)

In 2022 werden opnieuw twee zittijden van het bekwaamheidsexamen ingericht in de periodes mei-juni en november-december. Het schriftelijk bekwaamheidsexamen werd op computer afgenomen in de lokalen van het Instituut.

De mondelinge proeven worden afgenomen door een jury van vijf personen, waaronder een universiteitsprofessor of professor van het hoger onderwijs van het lange type (die niet de hoedanigheid van bedrijfsrevisor heeft) die het voorzitterschap waarneemt, drie actieve bedrijfsrevisoren (die niet het statuut van tijdelijk verhinderd bedrijfsrevisor hebben) en een vertegenwoordiger van de economische en sociale wereld.

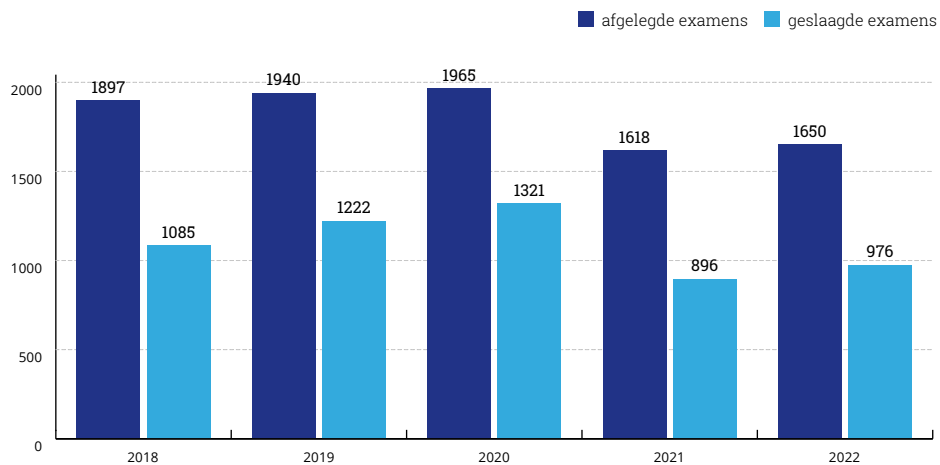
Zowel de juryleden als de leden van de Stagecommissie hechten een groot belang aan de monitoring van stagiairs die niet geslaagd zijn voor het bekwaamheidsexamen. Zo krijgen de niet geslaagde stagiairs na afloop van het mondeling examen onmiddellijk toelichting omtrent hun kennislacunes en ontvangen zij aanbevelingen van de jury. Deze aanbevelingen worden achteraf schriftelijk bevestigd in het elektronisch dossier van elke stagiair. Daarenboven worden stagiairs die voor de tweede keer niet geslaagd zijn, samen met hun stagemeeester uitgenodigd voor een onderhoud met de Stagecommissie teneinde mogelijke actieplannen te bespreken.

De Stagecommissie wenst uitdrukkelijk alle leden van de jury's van het bekwaamheidsexamen te bedanken voor hun bijdrage aan de organisatie van het bekwaamheidsexamen.

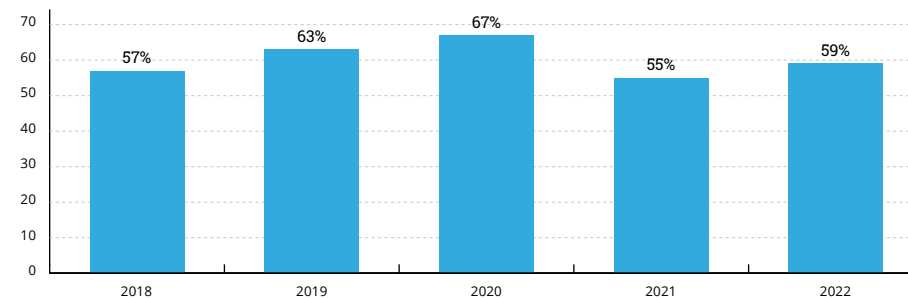
Statistieken

Evolutie van het aantal afgelegde theoretische stage-examens / aantal geslaagde theoretische stage-examens

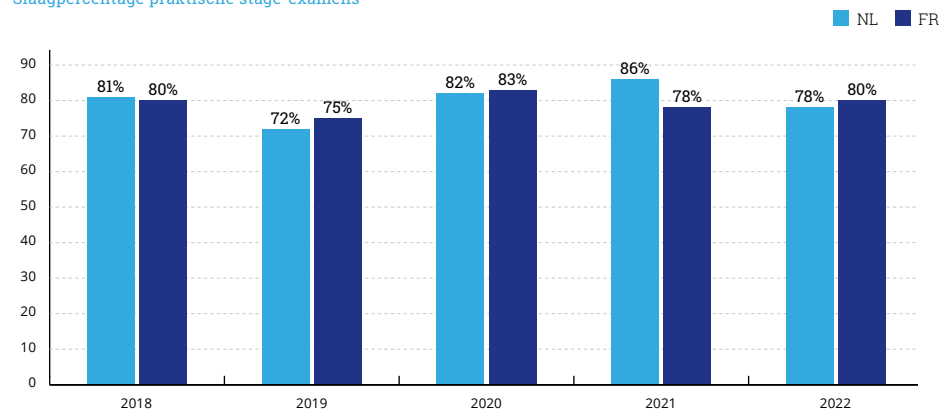
Terwijl het aantal deelnemers relatief stabiel bleef in de periode 2018 tot 2020 (met een slaagpercentage in stijgende lijn), was in 2021 een daling vast te stellen van het aantal afgelegde en het aantal geslaagde theoretische stage-examens. De impact van de gezondheidscrisis zou een mogelijke verklaring kunnen zijn voor de daling in het aantal deelnemers. In 2022 is het aantal deelnemers stabiel gebleven ten opzichte van het jaar ervoor maar is er opnieuw een lichte stijging waar te nemen in het slaagpercentage.

Slaagpercentage theoretische stage-examens

Slaagpercentage praktische stage-examens

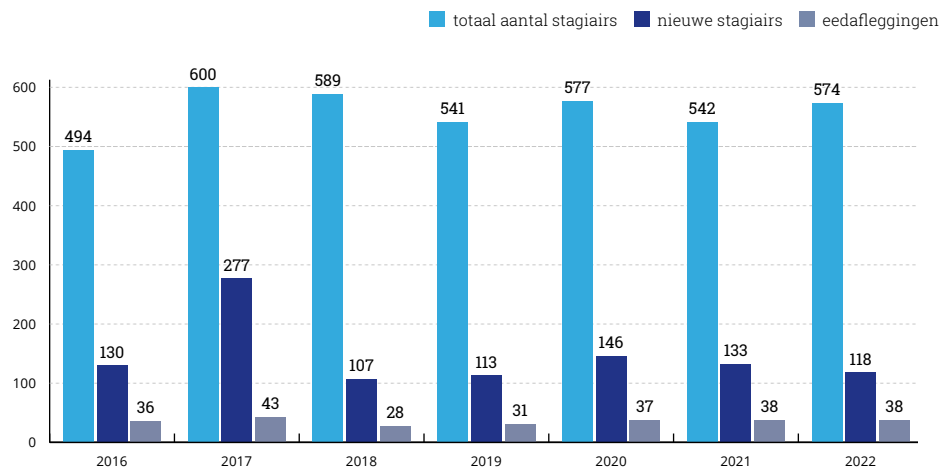

Deelnamecijfers en slaagpercentages van de bekwaamheidsexamens

jaar	taal	aantal kandidaten	aantal eerste deelnames	geslaagd
2018	F	32	20	14 / 44%
	N	62	42	24 / 39%
	totaal	94	62	38 / 40%
2019	F	22	9	9 / 41%
	N	54	27	25 / 46%
	totaal	76	36	34 / 45%
2020	F	26	19	11 / 42%
	N	47	20	22 / 47%
	totaal	73	39	33 / 45%
2021	F	26	12	13 / 31%
	N	55	35	20 / 25%
	totaal	81	47	33 / 41%
2022	F	32	18	15 / 47%
	N	63	33	28 / 44%
	totaal	95	51	43 / 45%

Evolutie aantal stagiairs en eedafleggingen

In 2017 manifesteerde zich een significante stijging van het aantal nieuwe stagiairs ingevolge de inwerkingtreding van de wet van 7 december 2016 die het mogelijk maakte om de stage te starten zonder eerst te slagen in de theoretische stage-examens (voorheen genaamd “toelatingsexamens”).

Normen en Auditdoctrine

- 34 Commissie Normen
- 35 Normen en aanbevelingen
- 40 Rechtsleer
- 40 Publicaties en bijdragen
- 41 Een blik op de toekomst
- 41 Opvolging van de internationale en Europese evoluties

Commissie Normen

Samenstelling

VOORZITSTER

Patricia LELEU

ONDERVOORZITTER

Wim RUTSAERT

LEDEN

Guy COX, Frédéric DE MEE, Ghislain DOCHEN,
Marie-Noëlle GODEAU, Luis LAPERAL,
Marleen MANNEKENS (vanaf 01/10/2022),
Carl ROMBAUT, William RUTTEN,
Jacques VANDERNOOT (tot 31/10/2022),
Thomas VERHAMME en Olivier VERTESEN
Lieven ACKE (technisch expert vanaf 01/10/2022)

COÖRDINATIE

Inge VANBEVEREN en Stéphanie QUINTART

WERKGROEPEN DIE VERSLAG UITBRENGEN AAN DE COMMISSIE

Commissarisverslag | Bijzondere opdrachten |
Ondernemingsraad | Aanpassing bijkomende norm |
ESEF | ESG | Mutualiteiten | Data Analytics |
Prospectus

Belast met de ontwikkeling van het normatief beroepskader ontwikkelt de Commissie Normen de normen voor de beroepsuitoefening en de auditdoctrine, rekening houdend met de Belgische en Europese context en met de evoluties van het internationaal kader, en dit zowel op het vlak van de wettelijke controleopdracht van de commissaris als in het kader van andere wettelijke of contractuele opdrachten, zoals de bijzondere opdrachten of andere attesteringen.

“ 2022 was een bewogen jaar op normatief vlak. De Commissie Normen heeft zich gebogen over de reacties die ingediend werden op de diverse normen die eind 2021 en begin 2022 voor openbare raadpleging werden voorgelegd. In het bijzonder werd veel aandacht besteed aan de normen die betrekking hebben op opdrachten die de wetgever zowel aan de bedrijfsrevisoren als aan de gecertificeerd accountants heeft toevertrouwd. Daarop volgde een intense periode van overleg tussen het Instituut van de Bedrijfsrevisoren, de Hoge Raad voor de Economische Beroepen en het Instituut van de Belastingadviseurs en de Accountants. Vanuit haar technische expertise, heeft de Commissie Normen de Raad van het IBR hierbij ondersteund met het oog op het uitwerken van een doeltreffend, efficiënt en coherent normatief kader. Die technische deskundigheid heeft de Commissie Normen verder ook ingezet met het oog op de inwerkingtreding van de ISQM-standaarden in België. ”

Patricia Leleu, Voorzitster van de Commissie Normen

Normen en aanbevelingen

In 2022 door de HREB en de minister van Economie goedgekeurde normen

Normen inzake de opdrachten van de commissaris bij de artikelen 5:142 - 5:143 en 6:115 - 6:116, § 1 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (nettoactief- en liquiditeitstest)

Ter bescherming van belanghebbenden heeft het WVV een dubbele test ingevoerd wanneer een besloten vennootschap (BV) of een coöperatieve vennootschap (CV) beslist om tot een uitkering over te gaan: de nettoactiefstest en de liquiditeitstest. Beide tests zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden, maar onder meer omdat het tijdstip waarop deze uitgevoerd moeten worden, de bestemming van het beoordelingsverslag van de commissaris en de impact op het jaarlijkse commissarisverslag over de controle van de jaarrekening verschillend zijn, heeft de Raad van het IBR twee normen uitgewerkt. Deze dienen dan ook samen gelezen te worden.

De Hoge Raad voor de Economische Beroepen (HREB) heeft deze ontwerpnormen goedgekeurd op 28 januari 2022 nadat de Hoge Raad had gevraagd had gevraagd deze te herformuleren. De minister van Economie heeft deze normen goedgekeurd op 11 februari 2022. Deze normen zijn in werking getreden op de 10de dag na de publicatie van het bericht tot

goedkeuring door de minister van Economie in het Belgisch Staatsblad, zijnde 12 mei 2022.

U kan de goedgekeurde normen hier raadplegen: [Normen inzake de nettoactiefstest en inzake de liquiditeitstest \(ibr-ire.be\)](#).

In 2022 aan de HREB en de minister van Economie ter goedkeuring voorgelegde ontwerpnormen

Toepassing van internationale standaarden in België

Norm inzake de toepassing van de internationale standaarden voor kwaliteitsmanagement 1 en 2 (ISQM 1 en 2) en van ISA 220 (Herzien) in België

De organisatorische vereisten waaraan de bedrijfsrevisoren bij het uitvoeren van een revisorale opdracht moeten voldoen zijn vastgelegd in artikel 19 van de wet van 7 december 2016. Om aan deze vereisten te voldoen, passen de bedrijfsrevisoren vandaag ISQC 1 toe.

Op 17 december 2020 heeft de *International Auditing and Assurance Standards Board* (IAASB) drie standaarden voor kwaliteitsbeheersing (ISQM 1 & 2 en ISA 220 (Herzien)) aangenomen. Kwaliteitsbeheer wordt zo benaderd via een kwaliteitssysteem dat door elk kantoor moet worden gedefinieerd in het licht

van zijn eigen activiteit, met een aanpak die van meet af aan is gebaseerd op zijn specifieke risico's. De Raad van het IBR heeft dan ook meteen het vertaalproces van deze standaarden aangevat opdat deze in het Belgisch normatief kader konden worden geïntegreerd.

De ontwerpnorm werd tweemaal aan een openbare raadpleging voorgelegd: een eerste keer van 11 maart tot 11 april 2022 en een tweede keer van 30 mei tot 30 juni 2022. In het aangepast ontwerp hadden de belangrijkste wijzigingen betrekking op:

- het toepassingsgebied van ISQM 1 en 2; en
- de verduidelijking van de situaties waarin de bedrijfsrevisoren de uitvoering van een opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling moeten voorzien, overeenkomstig paragraaf 34, (f), van ISQM 1.

De opdrachten die door het toepassingsgebied van de ontwerpnorm worden beoogd, betreffen de assurance-opdrachten, die overeenkomen met de revisorale opdrachten zoals gedefinieerd in artikel 3, 10° van de wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren.

Deze ontwerpnorm werd eind 2022 ter goedkeuring voorgelegd aan de HREB en de minister van Economie. Na een eerste hoorzitting, heeft de Hoge Raad gevraagd om de ontwerpnorm aan te passen. De tweede hoorzitting vond plaats in januari 2023,

waarna de HREB de aangepaste ontwerpnorm op 10 februari 2023 heeft goedgekeurd.

Om in werking te treden dient de norm vervolgens te worden goedgekeurd door de minister van Economie. De norm zal in werking treden:

- a) Betreffende de opzet en de implementatie van een kwaliteitsmanagementsysteem voor de revisorale opdrachten in overeenstemming met ISQM 1, uiterlijk op 15 december 2023; de op grond van de paragrafen 53 en 54 van ISQM 1 vereiste evaluatie van het kwaliteitsmanagementsysteem dient te worden uitgevoerd binnen een jaar na 15 december 2023;
- b) Voor de toepassing van ISQM 2 met betrekking tot revisorale opdrachten betreffende periodes die aanvangen op of na 15 december 2023;
- c) Voor de toepassing van ISA 220 (Herzien) op controles van financiële overzichten met betrekking tot boekjaren die op of na 15 december 2023 aanvangen.

Vanaf de datum van inwerkingtreding van ISQM 1, ISQM 2 en ISA 220 (Herzien), worden de norm inzake de toepassing van ISQC 1 in België en ISA 220, *Kwaliteitsbeheersing voor een controle van financiële overzichten*, opgeheven. Vanaf die datum, wordt elke verwijzing naar ISQC 1 in een norm vervangen door ISQM 1 en 2.

De norm inzake de toepassing van ISQC 1 in België zal evenwel van toepassing blijven op opdrachten waarvoor de planningsfase vóór de inwerkingtreding van ISQM 1 en 2 werd afgesloten.

U kan deze procedure hier verder volgen: [Van ISQC 1 naar ISQM \(ibr-ire.be\)](#).

Norm inzake de toepassing van de internationale controlestandaarden (ISA's) 250 (Herzien), 315 (Herzien 2019) en 540 (Herzien) in België

De *International Auditing and Assurance Standards Board* (IAASB) zet zijn herzieningswerkzaamheden verder en past bestaande ISA's regelmatig aan. Zo werden onder meer ISA 250, 315 en 540 herzien. Het is in het algemeen belang om de coherentie en een hoger kwalitatief niveau van het normatief kader te behouden. Het IBR heeft de vertalingen van deze drie standaarden, samen met hun overeenstemmende wijzigingen ter beschikking gesteld van de bedrijfsrevisoren op zijn website. Met deze norm wil de Raad van het IBR voormelde internationale standaarden, samen met hun overeenstemmende wijzigingen, van toepassing maken in het Belgisch normatief kader. De openbare raadpleging over deze ontwerpnorm vond plaats van 5 september tot 5 oktober 2022. Er werden geen reacties ontvangen. De Raad van het IBR heeft deze ontwerpnorm dan ook begin 2023 ter goedkeuring voorgelegd aan de HREB en de minister van Economie. Mits deze goedkeuring, voorziet de norm dat de bedrijfsrevisoren ISA 250 (Herzien), 315 (Herzien 2019) en 540 (Herzien), met inbegrip van de overeenstemmende wijzigingen, dienen toe te passen bij het uitvoeren van de controle van financiële overzichten (audit) die de bedrijfsrevisoren zoals bepaald door de norm (herzien in 2018) inzake de toepassing in België van de ISA's, met betrekking tot boekjaren die beginnen op of na 15 december 2023.

U kan deze procedure hier verder volgen: [Toepassing van de ISA's \(ibr-ire.be\)](#).

Norm inzake de toepassing van ISAE 3000 (Herzien) en 3400 in België

De *International Standards on Assurance Engagements* (ISAE), zoals aangenomen door de *International Auditing and Assurance Standards Board* (IAASB), bieden een antwoord op de vereisten om normen te ontwikkelen die internationaal erkend en actueel zijn. Zij worden in België en andere landen al vele jaren gebruikt voor contractuele opdrachten. Deze normen zijn goed bekend bij de gebruikers en bevorderen de kwaliteit van de financiële en niet-financiële informatie door te voorzien in de toepassing van procedures, een betere documentatie van de werkzaamheden van de bedrijfsrevisor en een standaardisering van het verslag van de bedrijfsrevisor die de verstaanbaarheid ervan vergroot.

Het is voor de Raad van het IBR van algemeen belang dat voor assurance-opdrachten, anders dan deze die betrekking hebben op de historische financiële informatie, de bedrijfsrevisor een norm gebruikt voor het uitvoeren van zijn opdracht. Deze moet een hoog kwaliteitsniveau garanderen. Daarom werd een ontwerpnorm inzake de toepassing van ISAE 3000 (Herzien) en 3400 in België tussen 1 december 2021 en 1 maart 2022 ter openbare raadpleging voorgelegd. Deze norm moet de consistentie en striktheid van de uitvoering van de assurance-opdracht bevorderen.

Er werden geen reacties ontvangen. De Raad van het IBR heeft deze ontwerpnorm dan ook begin 2023 ter goedkeuring voorgelegd aan de HREB en de minister van Economie. Mits deze goedkeuring, treedt deze norm in werking één maand na de datum van publicatie in het Belgisch Staatsblad van het

bericht tot goedkeuring door de minister die bevoegd is voor Economie.

U kan deze procedure hier verder volgen: [Toepassing van ISAE 3000 \(Herzien\)](#) en [ISAE 3400 \(ibr-ire.be\)](#).

Opdrachten die door het Wetboek van vennootschappen en verenigingen aan de bedrijfsrevisoren worden toevertrouwd

Norm inzake de opdracht van de beroepsbeoefenaar in het kader van de beoordeling van het getrouw en voldoende zijn van de financiële en boekhoudkundige gegevens opgenomen in het verslag van het bestuursorgaan (Wetboek van vennootschappen en verenigingen) (“Effectennorm”)

De Raad van het IBR heeft een ontwerp van Effectennorm uitgewerkt. Dit ontwerp van Effectennorm beschrijft de opdracht van de beroepsbeoefenaar in het kader van de beoordeling van het getrouw en voldoende zijn van de financiële en boekhoudkundige gegevens opgenomen in het verslag van het bestuursorgaan zoals omschreven in de artikelen 5:120-121 en 7:178-179 WVV, 5:102, 6:87 en 7:155 WVV, 5:122 en 7:180 WVV en 5:130-131 en 7:191-193 WVV. Deze verrichtingen kunnen alleenstaand gebeuren of in combinatie met andere verrichtingen.

Het ontwerp van Effectennorm werd ter goedkeuring voorgelegd aan de Hoge Raad voor de Economische Beroepen en de minister bevoegd voor Economie. Na de hoorzitting van begin 2022, heeft de Hoge Raad tweemaal gevraagd om de

norm te herformuleren. Ingevolge het tweede verzoek tot herformulering van de HREB, in het bijzonder wat de toepassing van ISQC 1/ISQM betreft, heeft een intensief overleg plaatsgevonden met de Hoge Raad voor de Economische Beroepen en het Instituut van de Belastingadviseurs en de Accountants. Na rijp beraad, heeft de Raad van het IBR vastgesteld dat het technisch niet meer mogelijk was om verder te gaan met het opstellen van de lopende gemeenschappelijke normen wat de bijzondere opdrachten uit het WVV betreft, die wij delen met de gecertificeerd accountants, zolang de problematiek omtrent het kwaliteitsmanagement binnen deze kantoren niet is geregeld. Om het algemeen belang te vrijwaren en de bedrijfsrevisoren zo snel mogelijk de rechtszekerheid te bieden bij de uitvoering van de opdrachten die hen door de wet werden toevertrouwd, was de Raad van het IBR van mening dat, om tegemoet te komen aan het verzoek tot herformulering, deze ontwerpnorm, in eerste instantie, enkel van toepassing zou zijn op de bedrijfsrevisoren.

De norm treedt pas in werking na goedkeuring door zowel de HREB als de minister van Economie.

U kan deze procedure hier verder volgen: [Effectennorm – opdracht van de beroepsbeoefenaar \(ibr-ire.be\)](#).

Norm inzake de opdracht van de beroepsbeoefenaar bij de omzetting van een entiteit

Naar aanleiding van de inwerkingtreding van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen dienden de Normen inzake

het verslag op te stellen bij de omzetting van een vennootschap van 4 oktober 2002 te worden aangepast.

De openbare raadpleging liep van 19 oktober 2021 tot en met 18 december 2021.

In het licht van de normatieve ontwikkelingen in het kader van de toepassing van ISQM en het ontwerp van Effectennorm, was de Raad van het IBR van mening dat ook deze norm in eerste instantie enkel op de bedrijfsrevisoren van toepassing moest zijn.

Deze norm treedt slechts in werking na goedkeuring door zowel de Hoge Raad voor de Economische Beroepen als de minister van Economie.

U kan de procedure hier verder volgen: [Opdracht van de beroepsbeoefenaar bij de omzetting van een entiteit \(ibr-ire.be\)](#).

Norm inzake de opdracht van de beroepsbeoefenaar met betrekking tot de controle van fusie- en splitsingsverrichtingen van vennootschappen

Naar aanleiding van de inwerkingtreding van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen diende de Norm inzake de controle van fusie- en splitsingsverrichtingen van vennootschappen in België van 25 mei 2014 te worden aangepast.

De openbare raadpleging liep van 13 december 2021 tot en met 13 februari 2022.

In het licht van de normatieve ontwikkelingen in het kader van de toepassing van ISQM en het ontwerp van Effectennorm, was de Raad van het IBR van mening dat ook deze norm in

eerste instantie enkel op de bedrijfsrevisoren van toepassing moest zijn.

Deze norm treedt slechts in werking na goedkeuring door zowel de Hoge Raad voor de Economische Beroepen als de minister van Economie.

U kan de procedure hier verder volgen: [Opdracht van de beroepsbeoefenaar bij de omzetting van een entiteit \(ibr-ire.be\)](#).

Norm inzake de opdracht van de beroepsbeoefenaar bij de ontbinding en vereffening van vennootschappen

Naar aanleiding van de inwerkingtreding van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen dienden de Normen inzake de controle bij het voorstel tot ontbinding van vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid van 6 december 2002 te worden aangepast.

De openbare raadpleging liep van 15 december 2021 tot en met 15 februari 2022.

In het licht van de normatieve ontwikkelingen in het kader van de toepassing van ISQM en het ontwerp van Effectennorm, was de Raad van het IBR van mening dat ook deze norm in eerste instantie enkel op de bedrijfsrevisoren van toepassing moest zijn.

Deze norm treedt slechts in werking na goedkeuring door zowel de Hoge Raad voor de Economische Beroepen als de minister van Economie.

U kan de procedure hier verder volgen: [Controle bij het voorstel tot ontbinding van vennootschappen \(ibr-ire.be\)](#).

Stand van zaken van de andere aan openbare raadpleging voorgelegde ontwerpnormen

Norm inzake de opdrachten van de bedrijfsrevisor bij de ondernemingsraad

Bij de goedkeuring van het ontwerp van Bijkomende norm (herziene versie 2020) bij de in België van toepassing zijnde ISA's in december 2020 heeft de HREB gebruik gemaakt van het injunctierecht, voorzien door artikel 31, § 3 van de wet van 7 december 2016, om het IBR de opdracht te geven de "Normen betreffende de opdracht van de bedrijfsrevisor bij de ondernemingsraad" te wijzigen. De openbare raadpleging diende derhalve te worden gelanceerd binnen het jaar volgend op de datum van de injunctie. De Raad van het IBR heeft op 1 december 2021 een ontwerp van Norm inzake de opdrachten van de bedrijfsrevisor bij de ondernemingsraad ter openbare raadpleging voorgelegd.

Eén van de punten die bij de herziening van de norm in overweging werden genomen, is de opdracht inzake de sociale balans, omdat de sociale balans niet enkel van toepassing is bij entiteiten met een ondernemingsraad, en de commissaris in zijn commissarisverslag een specifieke vermelding dient op te nemen over de sociale balans. De Raad heeft dan ook beslist om niet enkel de Norm ondernemingsraad aan te passen, maar gelijktijdig de Bijkomende norm (herziene versie 2020) te herzien. Verschillende reacties werden tijdens de openbare raadpleging aan het IBR overgemaakt. Samen met de Commissie Normen, is de Raad van het IBR van mening dat een gedetailleerde

analyse van deze opmerkingen nodig is in overleg met de belanghebbenden.

U kan de procedure hier verder volgen: [Opdracht van de bedrijfsrevisor bij de ondernemingsraad \(ibr-ire.be\)](#).

Norm inzake de controle van de overeenstemming van de financiële overzichten met het Europees uniform elektronisch formaat (ESEF)

De Gedelegeerde Verordening 2019/815 van 17 december 2018 tot aanvulling van Richtlijn 2004/109/EG van het Europees Parlement en de Raad met technische reguleringsnormen voor de specificatie van een uniform elektronisch verslagleggingsformaat (ESEF) is van toepassing op jaarlijkse financiële verslagen met jaarrekeningen voor boekjaren die beginnen op of na 1 januari 2020. De Lidstaten hebben de mogelijkheid gekregen om de toepassing ervan uit te stellen tot de verslagen over de boekjaren geopend vanaf 1 januari 2021, hetgeen België gedaan heeft.

Naar aanleiding van de Q&A van 29 mei 2019 en de communicatie van 6 november 2020, van de Europese Commissie werd duidelijk dat de conclusie met redelijke mate van zekerheid, uit te brengen door de commissaris, over de ESEF-rapportering moet worden opgenomen in zijn (jaarlijks) commissarisverslag. Daarom heeft de Raad beslist om de wijziging van de Bijkomende norm uit te breiden met de ESEF-rapporteringsverplichtingen en tegelijkertijd een specifieke Norm ESEF uit te werken, rekening houdend met de bijzonderheden en de techniciteit van de opdracht. De Raad van het IBR heeft op 1 december

2021 een ontwerp van norm ter openbare raadpleging voorgelegd.

Ingevolge de ontvangen reactie tijdens de openbare raadpleging, werd overleg georganiseerd met de diverse stakeholders.

U kan de procedure hier verder volgen: [Ontwerp van norm inzake de controle van de overeenstemming van de financiële overzichten met ESEF \(ibr-ire.be\)](#).

Norm tot wijziging van de Bijkomende norm (herziene versie 2020) bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden (ISA's)

Naar aanleiding van het injunctierecht voorzien door artikel 31, § 3 van de wet van 7 december 2016 waarvan de HREB gebruik heeft gemaakt om het IBR de opdracht te geven de "Normen betreffende de opdracht van de bedrijfsrevisor bij de ondernemingsraad" te wijzigen en in het kader van de door de Gedelegeerde Verordening 2019/815 van 17 december 2018 tot aanvulling van Richtlijn 2004/109/EG van het Europees Parlement en de Raad opgelegde technische reguleringsnormen voor de specificatie van een uniform elektronisch verslagleggingsformaat (ESEF), heeft de Raad van het IBR beslist om de Bijkomende norm (herziene versie 2020) bij de in België van toepassing zijnde ISA's aan te passen.

De wijziging aan de Bijkomende norm (herziene versie 2020) bij de in België van toepassing zijnde ISA's is verbonden aan de aanpassingen aan de Norm inzake de opdrachten van de bedrijfsrevisor bij de ondernemingsraad en de Norm inzake de controle van de overeenstemming van de financiële overzichten met het Europees uniform elektronisch formaat (ESEF) en de gevolgen hiervan op het commissarisverslag.

U kan de procedure hier verder volgen: [Bijkomende norm ISA's \(ibr-ire.be\)](#).

Norm inzake de medewerking van de erkende bedrijfsrevisoren aan het prudentieel toezicht van de Nationale Bank van België

De specifieke Norm inzake medewerking aan het prudentieel toezicht van 8 oktober 2010, diende te worden geactualiseerd. De Raad van het IBR heeft samen met het Instituut van de Revisoren Erkend voor de Financiële Instellingen (IRAIF - IREFI) een ontwerpnorm uitgewerkt voor de medewerking van de erkende bedrijfsrevisoren aan het prudentieel toezicht van de Nationale Bank van België, die voorgelegd werd aan openbare raadpleging. Deze liep van 8 december 2021 tot en met 8 februari 2022. Deze ontwerpnorm wordt verder geanalyseerd in het licht van de ontwikkelingen in het toepasselijke regelgevingskader en de verwachtingen van de belanghebbenden.

Deze norm treedt slechts in werking na goedkeuring door zowel de Hoge Raad voor de Economische Beroepen als de minister van Economie.

U kan de procedure hier verder volgen: [Prudentieel toezicht \(ibr-ire.be\)](#)

Norm met betrekking tot de contractuele controle van KMO's en kleine (i)vzw's en stichtingen en de gedeelde wettelijk voorbehouden opdrachten bij KMO's en kleine (i)vzw's en stichtingen (herziene versie 2021)

Deze ontwerpnorm werd uitgewerkt samen met het Instituut van de Belastingadviseurs en de Accountants.

Met deze herziening werd onder meer rekening gehouden met het gewijzigd wet- en regelgevend kader en werd het toepassingsgebied verduidelijkt en werd de lijst van beoogde assurance-opdrachten geüpdatet.

De openbare raadpleging liep van 3 februari 2022 tot 3 april 2022.

U kan de procedure hier verder volgen: [Gemeenschappelijke opdrachten KMO \(ibr-ire.be\)](#)

Rechtsleer

Normenwijzer

Naar aanleiding van diverse vragen die aan het IBR werden gesteld, heeft de Commissie Normen een advies uitgewerkt om de bedrijfsrevisoren te ondersteunen bij het bepalen van welke normen van toepassing zijn op bepaalde opdrachten. De bijlage bij dit advies licht de toepassingsgebieden in tabelvorm toe. Deze tabel bevat een niet-exhaustieve lijst van de opdrachten die door een bedrijfsrevisor door of krachtens de wet, dan wel op contractuele basis kunnen worden uitgevoerd. Deze tabel zal regelmatig aangevuld worden in functie van de normatieve ontwikkelingen.

Dit advies werd begin 2023 gepubliceerd en de tabel is tevens terug te vinden op de pagina van de normen en aanbevelingen: [Normen en aanbevelingen \(ibr-ire.be\)](https://www.ibr-ire.be).

Technische nota's

Het IBR publiceert sinds 2016 technische nota's – aanvankelijk "praktische nota's" genoemd. Elke technische nota wordt gehecht aan een instrument van rechtsleer. Hierdoor worden de technische nota's geïntegreerd in de rechtsleer die het IBR ontwikkelt overeenkomstig artikel 31, §7 van de wet van 7 december 2016.

In 2022 werkte de Commissie Normen volop aan de update van de technische nota "inbreng in natura en quasi-inbreng".

Adviezen en mededelingen

De Commissie Normen heeft ook in 2022, op voorstel van haar werkgroepen, een aantal adviezen en mededelingen voorgesteld. Zo werd advies 2021/02 inzake de opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling en monitoring van het intern kwaliteitsbeheersingssysteem (ISQC 1 en wet van 7 december 2016) geüpdatet (advies 2022/01) en werden de mededelingen in het kader van de niet-gouvernementele organisaties voorbereid (mededeling 2022/05 en mededeling 2022/16).

Publicaties en bijdragen

Tools voor een efficiënte audit: samen met de Commissie Normen ontwikkelt de werkgroep "ISA en ISQC 1", die onder de Commissie SME/SMP ressorteert, een aantal tools gericht op het vergemakkelijken van de implementatie van een efficiënte ISA-audit binnen de bedrijfsrevisorenkantoren. Het doel is om de bedrijfsrevisoren richtlijnen en modellen van werkdocumenten aan te bieden per thema. Deze tools worden gepubliceerd op de website van het ICCI: [Tools voor een efficiënte ISA-audit \(icci.be\)](https://www.icci.be).

Een blik op de toekomst

Het beroep van bedrijfsrevisor staat in 2023 voor een aantal belangrijke uitdagingen: de overgang van ISQC 1 naar ISQM en de cruciale rol die de bedrijfsrevisoren spelen in de evolutie naar een duurzame toekomst.

In 2023 zullen de internationale standaarden voor kwaliteitsmanagement, de zogenaamde ISQM (*International Standards on Quality Management 1 & 2*), van toepassing worden in België. De norm die dit mogelijk zal maken, ligt op dit moment ter goedkeuring voor bij de minister bevoegd voor Economie en voorziet dat het kwaliteitsmanagementsysteem opgezet en geïmplementeerd moet zijn tegen uiterlijk 15 december 2023. Samen met het ICCI en de Raad van het IBR zal de Commissie Normen zich blijven inspannen om de bedrijfsrevisoren te ondersteunen bij het implementeren van een kwaliteitsmanagementsysteem conform ISQM.

Met de *Corporate Sustainability Reporting Directive* (CSRD) vereist de Europese Unie een versterkte duurzaamheidsrapportering. Om de kwaliteit en betrouwbaarheid van de rapportering te waarborgen, voorziet de CSRD dat de duurzaamheidsverslagen van ondernemingen vergezeld gaan van een oordeel over de betrouwbaarheid ("assurance-oordeel").

Deze richtlijn moet nog worden omgezet in nationaal recht, maar duidelijk is dat de opdracht tot het verstrekken van *assurance* over de aan ondernemingen opgelegde duurzaam-

heidsrapportering in de eerste plaats wordt toevertrouwd aan de wettelijke auditor. Lidstaten kunnen toelaten dat ook andere onafhankelijke verleners van assurediensten dan de bedrijfsrevisoren deze *assurance*-opdracht uitvoeren. Dit kan evenwel enkel onder strikte voorwaarden: de opdracht moet ook toevertrouwd kunnen worden aan een andere bedrijfsrevisor dan de wettelijke auditor (commissaris) én de onafhankelijke verleners van assurediensten moeten aan dezelfde vereisten onderworpen zijn als de wettelijke auditor onder meer op het vlak van kwaliteitsborgingsstelsels (*quality assurance systems*) en onderzoeken en sancties (toezicht- en kwaliteitscontrole). De CSRD bevestigt daarmee de cruciale rol die ons beroep speelt bij het geven van de assurance van duurzaamheidsrapportage en het waarborgen van betrouwbare duurzaamheidsinformatie. De Commissie Normen volgt de nationale, Europese en internationale evoluties op het vlak van duurzaamheidsrapporteringsstandaarden nauwgezet op en stelt haar technische expertise ter beschikking opdat het beroep voorbereid is op deze essentiële rol die de Europese Unie ons heeft toebedeeld.

Opvolging van de internationale en Europese evoluties

De Commissie Normen heeft ook in 2022 nauwgezet de internationale en Europese evoluties opgevolgd en wil proactief blijven bijdragen aan de evolutie van de beroepsnormen. De commissie volgt dan ook van dichtbij de werkzaamheden op van *Accountancy Europe* en de IAASB. Zo bereidt de commissie de reactie van het IBR voor op diverse publicaties van de IAASB (*exposure drafts of discussion papers*).

Gedelegeerde opdrachten

- 43 Openbaar register
- 48 Commissie Vorming

Openbaar register

1054

bedrijfsrevisoren (natuurlijke personen) waren ingeschreven in het openbaar register van het IBR op 31/12/2022.

677

bedrijfsrevisorenkantoren waren ingeschreven in het openbaar register op 31/12/2022.

Bijhouden en bijwerken van het openbaar register

De Raad van het IBR was tot 31 december 2016 bij wet rechtstreeks aangesteld om het openbaar register bij te houden waarin de bedrijfsrevisoren – zowel de bedrijfsrevisoren natuurlijke personen als de bedrijfsrevisorenkantoren – worden opgenomen met hun individueel nummer. Sinds 1 januari 2017 vervult het Instituut deze taak nog steeds, maar als een bevoegdheid die wettelijk werd gedelegeerd door het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren. Het College draagt in het bijzonder de eindverantwoordelijkheid voor het toezicht op de toekenning van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor, en op de inschrijving, de registratie in, het houden en het bijwerken van het openbaar register. Het College heeft dan ook te allen tijde toegang tot dit openbaar register en kan, na het advies van het Instituut te hebben ingewonnen, de aanpassingen eisen die het nuttig acht.

Het openbaar register neemt de vorm aan van een elektronisch raadpleegbare gegevensbank die permanent dient geactualiseerd te blijven en die kan geraadpleegd worden op de website van het Instituut. Artikel 17, § 2 van het koninklijk besluit van 21 juli 2017 stelt dat de Raad van het IBR dient vast te leggen welke gegevens rechtstreeks door de bedrijfsrevisoren kunnen bijgewerkt worden langs elektronische weg (dus zonder tussenkomst van het IBR). *A contrario* kunnen de gegevens die de

Raad niet uitdrukkelijk aanduidt als vrij wijzigbaar, niet zonder toestemming van de Raad worden gewijzigd.

Het IBR heeft zich het voorbije decennium het recht voorbehouden om de vennootschapsbenamingen te onderwerpen aan een voorafgaande goedkeuring door het Uitvoerend comité. Bijgevolg kunnen de bedrijfsrevisoren in het softwareprogramma dat het register organiseert, deze naam niet zelf wijzigen.

De wet van 7 december 2016 stelt duidelijk dat de bedrijfsrevisoren verantwoordelijk zijn voor de juistheid van de aan het Instituut meegedeelde gegevens. In principe zal de bedrijfsrevisor jaarlijks aan het Instituut dienen te bevestigen dat de gegevens die in het openbaar register zijn opgenomen en op hem betrekking hebben, “volledig en actueel zijn”.

Publiek toezicht op de toekenning en intrekking van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor

Sinds 1 januari 2017 neemt het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren de rol waar van (enig) orgaan van publiek toezicht en kan het zich verzetten tegen iedere beslissing tot toekenning en intrekking van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor en hierover een eindbeslissing nemen. Alle beslissingen van het Instituut inzake toekenning en intrekking van de hoedanig-

heid van bedrijfsrevisor worden bijgevolg meegedeeld aan het College dat zich hiertegen binnen een wettelijke termijn van 7 of 15 werkdagen kan verzetten. De beslissingen van het Instituut hebben pas uitwerking na het verstrijken van deze verzetstermijnen en worden geacht door het College te zijn genomen.

1. Wijzigingen in het openbaar register in 2022

1.1. Bedrijfsrevisoren natuurlijke personen

Nieuwe inschrijvingen

(artikel 5 van de wet van 7 december 2016 en artikel 2 van het koninklijk besluit van 21 juli 2017)

ANKAERT Joffrey (A02731), AUGUSTINUS David (A02755), BEX Ellemarie (A02737), DELOOSE Stefan (A02738), D'HAVÉ Alexander (A02739), DRUGMAND Antoine (A02732), DUJARDIN Amaury (A02752), ELSEN Pierre-Olivier (A02733), GENTGES Lucie (A02746), GÉRARD Guillaume (A02747), GEVELS Kevin (A02724), GRIGNARD Pierre (A02748), HOSTEN Simon (A02756), JORIS Lora (A02734), KEITA Amy (A02761), LAMBERT Thomas (A02757), LEJEUNE Jerome (A02749), MAES Stijn (A02740), MOORS Kim (A02741), NEEFS Jef (A02725), PAELEMAN Elke (A02758), PIRSOUJ Julie (A02735), POLFLIET Marlies (A02742),

ROBERT Nicolas (A02750), SCHETZ Ruben (A02726), SWERTS Iason (A02743), TUYTTENS Sophie (A02753), VAN CAMPENHOUT Steven (A02759), VAN DE VELDE Gilles (A02727), VAN DER FRAENEN Sébastien (A02736), VAN GOOLEN Bert (A02744), VAN ONSEM Bernd (A02760), VAN PRAET Michael (A02728), VANBELLE Lore (A02729), VANCOPPERNOLLE Antoine (A02751), VANDERSTOCKEN Christophe (A02754), VORSSSELMANS Bart (A02745), XENOS Magdalena (A02730)

Intrekking van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor (natuurlijke personen)

(1) Op verzoek van de bedrijfsrevisor (ontslag)

(artikel 9, § 1, 2° van de wet van 7 december 2016 en artikel 23 van het koninklijk besluit van 21 juli 2017)

ACHTEN Dirk (A00927), BERLAMONT Philippe (A02176), BLANCHE Philippe (A02031), BLOMME William (A01167), BOLSSSENS Alain (A01645), CALUWAERTS Freddy (A00614), CAMMARATA Patrick (A01648), CARIS Ludo (A00612), CHRISTIAENS Yves (A01168), COBER Eddy (A01409), DE MEULEMEESTER Bernard (A01408), DEFIEUW Bart (A02340), FERKET Vicky (A02196), JEANQUART Roland (A01313), KESSELAERS Jurgen (A01446), KESTERMANS Dominique (A01558), KNEIP Nathalie (A02137),

KROES Daniel (A01280), LINET Michel (A01204), MATHAY Eric (A00697), MERTENS Willy (A00746), MESSAAOUI Nadia (A02319), MEUREE Frédéric (A02052), MICHAUX Jean-Philippe (A02182), MISSART Corinne (A02358), MOENS Jan (A01216), NAVEZ Jean-Noël (A02231), RENDERS Dennis (A02290), RINGOOT Peter (A02536), SERCKX Alain (A00604), TAYLOR Peter (A01094), TISON Jacques (A01467), VAN COPPENOLLE Luc (A01723), VAN PRAET Christian (A00957), VAN ROOST Benoit (A01661), VAN WAEYENBERGHE Sarah (A02418), VANDEN HAUTTE Eddy (A01791), VANDERHEYDEN Vera (A02136), VANHUUSE Delphine (A02411), VERHAEGHE Valérie (A02307), VERRIJSSSEN Luc (A01228), VERSCHUERE Willy (A01334), WEEMAES Marc (A01461), WEERTS Laurent (A01879)

(2) Drie maanden na een terechtwijziging waaraan geen gevolg werd gegeven

(artikel 9 § 1, 1° van de wet van 7 december 2016)

Nihil.

(3) Andere redenen

DENIS Michel (A01142), ERALY Patrick (A01527), HENQUIN Caroline (A02543)

Aantal bedrijfsrevisoren natuurlijke personen opgesplitst per taalgroep	Op 31/12/2021	Op 31/12/2022
Totaal	1063	1054
taalgroep Nederlands	713	708
taalgroep Frans	350	346
Aantal bedrijfsrevisoren die zich tijdelijk verhinderd verklaarden om revisorale opdrachten uit te voeren <i>(artikel 30, § 1 van de wet van 7 december 2016)</i>	199	190

Toekenning van de titel van erebedrijfsrevisor *(artikel 11, § 2 van de wet van 7 december 2016)*

ACHTEN Dirk (A00927), BLOMME William (A01167), BOLSENS Alain (A01645), CARIS Ludo (A00612), CHRISTIAENS Yves (A01168), COBER Eddy (A01409), DE MEULEMEESTER Bernard (A01408), DEBAEKE Etienne (A01055), GHEKIERE Bart (A01823), JEANQUART Roland (A01313), KESSELAERS Jurgen (A01446), KESTERMANS Dominique (A01558), KNEIP Nathalie (A02137), KROES Daniel (A01280), LINET Michel (A01204), MATHAY Eric (A00697), MERTENS Willy (A00746), MEUREE Frédéric (A02052), MOENS Jan (A01216), NEUVILLE Brigitte (A01392), TAYLOR Peter (A01094), VAN COPPENOLLE Luc (A01723), VAN PRAET Christian (A00957), VAN ROOST Benoit (A01661), VERRIJSEN Luc (A01228), VERSCHUERE Willy (A01334), WEEMAES Marc (A01461)

Overlijden

In de loop van het afgelopen jaar heeft de Raad het overlijden vernomen van de erebedrijfsrevisoren DEREUME Jacques (A00427) en GILSON Marc (A00730).

De Raad heeft zijn deelneming betuigd aan de families van de overledene.

1.2. Bedrijfsrevisorenkantoren

Inschrijving bedrijfsrevisorenkantoren

(artikel 6 van de wet van 7 december 2016 en artikels 7 en 8 van het koninklijk besluit van 21 juli 2017)

B00264 – ABMG
 B00374 – WIM RUTSAERT & C°
 B00509 – PETER WEYERS
 B00510 – ERIK THUYSBAERT BEDRIJFSREVISOR
 B00530 – Christophe De Paepe
 B00560 – Veerle Santens
 B00651 – SAVANCO
 B00666 – KRIS IGDOT BEDRIJFSREVISOR
 B00668 – CARON FRANKY
 B01110 – GW Audit & Conseil
 B01111 – Dries Oosterlinck Bedrijfsrevisor
 B01112 – Engelen Bedrijfsrevisor & Accountant
 B01113 – Geert Van Hemelryck
 B01114 – Sam Verfaillie
 B01115 – Tina Burm, Bedrijfsrevisor
 B01116 – Verhto

B01117 – CVC Audit & Finance
 B01118 – MATHIEU MEERS BEDRIJFSREVISOR
 B01119 – Stijn Verhoeven Bedrijfsrevisor
 B01120 – Yvan Willems Bedrijfsrevisor
 B01121 – MH CONSULTING
 B01122 – Rodrigo Abels & Co - Réviseurs d'Entreprises
 B01123 – ANTONELLI & Co
 B01124 – Kevin Defauw
 B01125 – Abdessamad EL KHARRAZ Bedrijfsrevisor
 B01126 – Bedrijfsrevisor Bruno Dereycke
 B01127 – Finvision
 B01128 – E-Support
 B01129 – Fortior
 B01130 – GNL Audit & Consulting
 B01131 – Peter Lenoir
 B01132 – TOM DE WILDE - BEDRIJFSREVISOR
 B01133 – KOLOR AUDIT
 B01134 – Finvision Audit
 B01135 – Hannes Poelmans
 B01136 – Jurgen Ostyn Bedrijfsrevisor
 B01137 – SG Audit Solutions
 B01138 – Anton Nuttens BR
 B01139 – BEDRIJFSREVISOR THIERRY VAN LOOKE
 B01140 – François Gérard - Réviseur d'Entreprises
 B01141 – MSOR Bedrijfsrevisor
 B01142 – Odette Consult Bedrijfsrevisor
 B01143 – Bedrijfsrevisor PR
 B01144 – Thomas Durieux
 B01145 – CONTADOR AUDIT
 B01146 – SEBASTIAAN GYSEMBERG AUDIT & CONSULT

B01147 – B. G. G. Claeys
 B01148 – VERACHTERT Sébastien, Réviseur d'Entreprises
 B01149 – An Van Haver
 B01150 – DJA REVISION
 B01151 – LIDE Réviseur d'Entreprises
 B01152 – Mercure Management & Audit
 B01153 – Michel Dupont
 B01154 – Stefan Laurijssen
 B01155 – Tine Van Buynder
 B01156 – Streel Audit & Conseil
 B01157 – Alexandre LECLER Audit et Management
 B01158 – Bart Van Gompel
 B01159 – Evy Borry
 B01160 – Henri VAESSEN Audit et Management
 B01161 – Sofian Milad
 B01162 – SVV Audit en Consult
 B01163 – Vincent Vroman
 B01164 – Loris Guidi
 B01165 – VDF Audit
 B01166 – Kathleen Verlinden
 B01167 – Kesomapi Audit
 B01168 – Anke Verrijssen
 B01169 – ANNELIES DEPLANCKE
 B01170 – BE AUDIT
 B01171 – Briec Lefrancq
 B01172 – Steyaert
 B01173 – William Rutten
 B01174 – EMILIE VAN CALLEMONT REVISEUR D'ENTREPRISES
 B01175 – LS AUDIT & CO
 B01176 – Boes Yannick Bedrijfsrevisor

B01177 – AS Audit & Conseil
 B01178 – BVV Audit
 B01179 – CG Audit & Management
 B01180 – Edwin Maes Controle en Consult
 B01181 – MIA DEPLANCKE, BEDRIJFSREVISOREN & C°
 B01182 – Brecht Buyschaert Bedrijfsrevisor
 B01183 – Grégory Gonzalez Rodriguez Réviseur d'Entreprises
 B01184 – Ambra
 B01185 – Gerald Vermeire
 B01186 – GM Bedrijfsrevisor
 B01187 – Jef Neefs Bedrijfsrevisor
 B01188 – Jérôme Lejeune & Co
 B01189 – Marlies Polfliet
 B01190 – MAST BEDRIJFREVISOR
 B01191 – P.J.M.G Réviseur d'entreprises
 B01192 – Tom Geurden Bedrijfsrevisor
 B01193 – JAN DE BOM VAN DRIESSCHE
 B01194 – E. De Grootte
 B01195 – Boeyk
 B01196 – SL ACCURATE
 B01197 – V. VAN PRAET BEDRIJFSREVISOR
 B01198 – Annelies De Clercq bedrijfsrevisor
 B01199 – L. VYVEY
 B01200 – NICOLAS DUMONCEAU
 B01201 – AMANDINE DESMEDT REVISEUR D'ENTREPRISES
 B01202 – AMS
 B01203 – Rx Ds & CAU
 B01204 – DBBT
 B01205 – Scientific Performed Audit Review Tax And Customized Solutions

Intrekking van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor (bedrijfs-revisorenkantoren)

(1) Op verzoek van de bedrijfsrevisor

(artikel 9, § 1, 2° van de wet van 7 december 2016 en artikel 23 van het koninklijk besluit van 21 juli 2017)

B00039 – EURAAUDIT de GHELLINCK, Reviseurs d'Entreprises
 B00072 – E. MATHAY & C°
 B00121 – CALUWAERTS & C°, bedrijfsrevisoren
 B00144 – LINET & Partners
 B00151 – TAYLOR & C°
 B00179 – CERTAM BEDRIJFSREVISOREN
 B00220 – LELIEUR, VAN RYCKEGHEM & C°
 B00232 – DEGEEST, Bedrijfsrevisoren Réviseurs d'entreprises
 B00249 – D. KESTERMANS, reviseur d'entreprises
 B00398 – Patrick ERALY & C°
 B00419 – Moore VMB Bedrijfsrevisoren
 B00485 – LAURENT WEERTS
 B00486 – Alain Serckx, Réviseur d'entreprises
 B00500 – MICHEL DENIS - REVISEUR D'ENTREPRISES
 B00506 – LUC VAN COPPENOLLE, Bedrijfsrevisor
 B00508 – JURGEN KESSELAERS
 B00511 – Daniel KROES
 B00529 – G. VAN HEMELRYCK & C° Bedrijfsrevisor
 B00535 – BERNARD DE MEULEMEESTER
 B00556 – BEIRENS STEFAAN BEDRIJFSREVISOR
 B00589 – Mertens, Dewaele, Achten & C° Bedrijfsrevisoren
 B00592 – Dirk Achten & Partners, Bedrijfsrevisoren
 B00642 – Willy Mertens & C°, Bedrijfsrevisoren

B00670 – Jacques Tison
 B00696 – PricewaterhouseCoopers Audit Services
 B00707 – EDDY COBER BEDRIJFSREVISOR
 B00734 – Verrijssen & Co Bedrijfsrevisor
 B00736 – BENOIT VAN ROOST
 B00757 – HAULT & ASSOCIES, REVISEURS D'ENTREPRISES
 B00805 – N. Verheyen
 B00812 – Thomas Vets
 B00814 – NK Audit & Accountancy
 B00882 – Jean Fossion
 B00901 – TÉNANTÉ
 B00953 – CERTAM AUDIT
 B00965 – Roland Jeanquart
 B00971 – BEDRIJFSREVISOR ANN VAN VLAENDEREN
 B01028 – HDM Audit et Conseil
 B01031 – DEWA

(2) Drie maanden na een terechtwijzing waaraan geen gevolg werd gegeven

(artikel 9 § 1, 1° van de wet van 7 december 2016)

Nihil.

(3) Ingeval niet langer voldaan wordt aan één of meerdere van de voorwaarden voor de toekenning van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor

(artikel 9 § 3 van de wet van 7 december 2016)

Nihil.

Aantal bedrijfsrevisorenkantoren opgesplitst volgens juridische vorm	op 31/12/2021	op 31/12/2022
Totaal	608	677
Maatschap	5	5
Besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (BVBA)	-	-
Besloten vennootschap (BV)	513	562
Coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (CVBA)	26	16
Commanditaire vennootschap (Comm. V.)	62	92
Commanditaire vennootschap op aandelen (Comm. V.A.)	0	0
Naamloze vennootschap (NV)	1	1
Vennootschap onder firma (VOF)	1	1

1.3. Auditors en auditororganisaties van derde landen

Nieuwe inschrijvingen

(artikels 7 en 8 van de wet van 7 december 2016 en artikels 15 en 16 van het koninklijk besluit van 21 juli 2017)

Eén nieuwe inschrijving in 2022.

Aantal auditororganisaties derde landen	op 31/12/2021	op 31/12/2022
Totaal	7	4
Waarvan geregistreerde derde landen	7	4

2. Wijzigingen in de lijst van de netwerken in 2022

Nieuwe inschrijvingen

Geen nieuwe inschrijvingen in 2022.

Ontslag

N00058 – CERTAM
 N00034 – degrende, verschueren
 N00050 – ECOVIS

Aantal ingeschreven netwerken	op 31/12/2021	op 31/12/2022
Totaal	50	47

Commissie Vorming

Samenstelling

VOORZITTER

Fernand MAILLARD (tot september 2022), Eric VAN HOOF (vanaf oktober 2022)

LEDEN

Melissa CARTON, Dirk CLEYMANS (tot september 2022), Sarah DUPUIS (tot september 2022), Bart EVERSDIJK, Faska KHROUZ, Catherine SAEY, Wendy SAMAN, Sara STEYAERT, Luc R. VAN DEN ABBEELE, Liesbet VANDENABEELE (vanaf oktober 2022), Bernard VANDENBORRE, Bart VORSSELMANS (vanaf oktober 2022), Christel WEYMEERSCH (tot september 2022) en Tom WINDELEN (vanaf oktober 2022)

TECHNISCHE EXPERTEN

Marc DAELMAN (vanaf oktober 2022), Sarah DUPUIS (vanaf oktober 2022), Faska KHROUZ, Fernand MAILLARD (vanaf oktober 2022), Christel WEYMEERSCH (vanaf oktober 2022)

COÖRDINATIE

Alexia CAUWE (vanaf september 2022), Stef VAN ATTENHOVEN, Dominique VANESSE en Eva WILLEBRORDS

De Commissie Vorming heeft als opdracht:

- Het jaarlijks aan de Raad voorstellen van een vormingsprogramma aangepast aan de professionele behoeften van de bedrijfsrevisoren en zorgen voor een zorgvuldige selectie van kwaliteitsvolle sprekers. Bij het voorstel van dit vormingsprogramma houdt de Commissie rekening met de actualiteit van de onderwerpen, de noden van het beroep, de belangstelling voor bepaalde onderwerpen en het unieke karakter van bepaalde thema's (d.w.z. seminars die enkel via het IBR worden aangeboden);
- Het instaan voor de organisatie en de kwaliteitscontrole van de seminars, onder meer door middel van evaluaties;
- Het opvolgen van de internationale ontwikkelingen op het gebied van de permanente vorming en het nagaan en bewaken van de conformiteit van de Norm voor de permanente vorming met voormelde ontwikkelingen;
- In het kader van de voorafgaandelijke goedkeuring van de vormingsprogramma's van de bedrijfsrevisorenkantoren: de voorgelegde dossiers analyseren en, in voorkomend geval, bespreken in de Commissie, teneinde tot een collegiale beslissing te komen.

Eric Van Hoof en Fernand Maillard, voorzitters van de Commissie Vorming

Meer dan 10.000 deelnemers aan het vormingsprogramma 2022

Voor het eerst in de geschiedenis telden we meer dan 10.000 deelnemers aan de vormingsactiviteiten van het IBR-ICCI. 8.578 (84%) onder hen waren bedrijfsrevisoren, we telden 1.333 (13%) stagiairs. Slechts 3% behoorde tot de zogenaamde derden. De bedrijfsrevisoren volgden samen 24.370 vormingsuren die werden georganiseerd door het IBR-ICCI. Dat is gemiddeld meer dan 23 uur per confrater, ofwel bijna drie keer zo veel als de Norm voor permanente vorming het vereist.

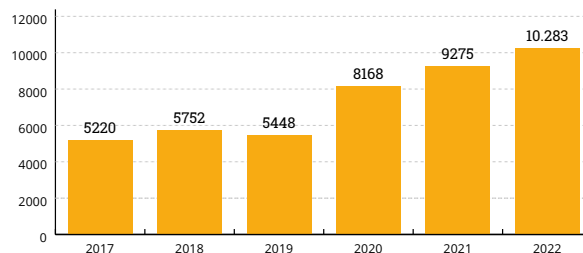
Een ongekend succes dat uiteraard niet zomaar tot stand gekomen is. Er werden vanuit het IBR zeer grote inspanningen geleverd om een evenwichtig, kwaliteitsvol en vooral ook zeer uitgebreid vormingsprogramma aan te bieden. Het schenkt de Raad van het IBR en de Commissie Vorming voldoening dat hierop enthousiast werd ingespeeld door in de eerste plaats de bedrijfsrevisoren en stagiairs. Tegelijkertijd is het een bewijs dat de beroepsbeoefenaars ten volle en meer dan ooit beseffen dat permanente bijscholing noodzakelijk is om hun beroep op een kwaliteitsvolle manier en tot tevredenheid van alle stakeholders uit te oefenen.

Er werden in totaal liefst 139 vormingsactiviteiten georganiseerd, de Algemene Vergadering, de Dag van het Revisoraat en de 4 *Revi-Nights* inbegrepen, terwijl het gemiddelde aanbod in vroegere tijden rond de 80 schommelde. Uiteraard behandelden de meeste seminaries – 65 om precies te zijn - audit-

10.283

personen namen deel aan een vormingsactiviteit georganiseerd door IBR en ICCI in 2022

Aantal deelnemers 2017 - 2022

thema's, meer bepaald met betrekking tot consolidatie, IAS/IFRS, de non-profitsector, de publieke sector en de financiële audit. Ook juridische (20), fiscale (22), informatica-seminaries (12) en plichtenleer en AML (10 seminaries) kwamen ruim aan bod. Tenslotte vonden er ook 4 *soft skill*-sessies plaats. Zowel de juridische seminaries, specifiek degene die het vennootschaps- en verenigingsrecht behandelen, als de fiscale seminaries mochten traditioneel op een zeer ruime belangstelling rekenen.

Webinars en seminaries, streven naar een evenwicht

De webinarformule is uiteraard niet vreemd aan deze zeer positieve cijfers. Het verbaast niet dat het aantal deelnemers voor webinars spectaculair hoger ligt dan dat voor seminaries die *live* gegeven worden. De webinars mochten gemiddeld op 103 deelnemers rekenen, met een uitschieter van liefst 295 deelnemers voor de "*Analyse van de nieuwe en belangrijke adviezen van de CBN*" met spreker Peter Verschelden. De *live* seminaries en studiedagen kenden gemiddeld "slechts" 36 deelnemers, met een hoogste opkomst – 208 deelnemers – voor de "Dag van het Revisoraat".

Een webinar laat u toe om geen tijd te verliezen met de verplaatsing en de verkeersopstoppingen. Het wordt door veel deelnemers als zeer comfortabel ervaren. Anderzijds beperkt deze formule de interactie tussen sprekers en deelnemers,

maar ook de contacten tussen deelnemers onderling. Voor de sprekers is het geen sinecure om enthousiast tegen een scherm te praten. Voor de Commissie Vorming is het een uitdaging om een gezond en aanvaardbaar evenwicht te behouden tussen webinars en klassieke seminars.

Geen vorming zonder geëngageerde sprekers. We noteerden 251 (!) sprekers op onze vele organisaties: 130 keer een bedrijfsrevisor, 117 sprekers van buiten het beroep en zelfs 4 stagiairs. Sommige sprekers treden veelvuldig op, zij zijn *habitués* van onze vormingen, op wiens medewerking we zeer vaak kunnen rekenen. We zijn echter alle sprekers zeer dankbaar. Zonder hun inzet en passie om hun kennis te delen, kan er van een kwaliteitsvol vormingsprogramma nooit sprake zijn.

De seminars werden in 2022 over het algemeen zeer positief geëvalueerd met een tevredenheidsgraad die opnieuw hoger ligt dan de voorbije twee jaar. De deelnemers gaven voor de webinars een gemiddelde score van 80% en voor de live seminars bedroeg dat zelfs 84%. Gemiddeld vulde 45% van de deelnemers een evaluatieformulier in. De opmerkingen en commentaren van de deelnemers worden door de Commissie Vorming aandachtig geanalyseerd, teneinde er voor de toekomst lessen uit te trekken en noodzakelijke aanpassingen door te voeren. De Commissie vorming is voortdurend op zoek naar vernieuwing, nieuwe accenten en inzichten. De commen-

taren die uit de evaluaties naar voren komen zijn daarbij een zeer belangrijk element.

Tegelijkertijd dient de Commissie in te spelen op de nieuwe uitdagingen waarmee het beroep wordt geconfronteerd. We denken daarbij in de eerste plaats aan de ESG-actualiteit, waarmee zo'n 200 confraters – dit is een inschatting – rechtsreeks zullen worden geconfronteerd. De Commissie Vorming nam in 2022 de eerste initiatieven om hierrond in 2023 een uitgebreid vormingsaanbod aan te bieden, met de bedoeling om op termijn tot een accreditatie voor ESG-opdrachten te komen.

Een nieuwe norm voor de permanente vorming

De nieuwe Norm voor de permanente vorming werd van kracht op 1 januari 2022. In de praktijk zorgde dat voor enkele aanpassingen en veranderingen. Zo werd een aanwezigheidstest ingevoerd tijdens de webinars, dienen opleidingen van commerciële externe vormingsoperatoren, net zoals die van de kantoren, voorafgaand goedgekeurd te worden, worden de uren aan individuele vorming die in rekening kunnen worden gebracht sterk beperkt, enz. Een goede samenvatting vindt u terug in een mededeling van september 2022: [Mededeling 2022-10 \(ibr-ire.be\)](#).

De Commissie Vorming

Vaktechnische commissies

- 52 Juridische Commissie
- 54 Commissie SME/SMP
- 57 Commissie Dienstverlening aan het beroep
- 58 Commissie Publieke sector
- 60 Commissie Non-profitsector
- 61 Commissie Boekhoudkundige aangelegenheden

Juridische Commissie

Samenstelling

VOORZITTER

Lieven ACKE (bedrijfsrevisor) (tot 30 september 2022)

Patricia LELEU (bedrijfsrevisor) (vanaf 1 oktober 2022)

ONDERVOORZITTER

Charles-Henri DE STREEL (bedrijfsrevisor) (vanaf 1 oktober 2022)

LEDEN

Herman BRAECKMANS (professor emeritus UAntwerpen – advocaat), Michel DE WOLF (bedrijfsrevisor), Ann DIRKX (NBB), Paul Alain FORIERS (professor emeritus ULB – advocaat), Hugues FRONVILLE (erebedrijfsrevisor) (tot 10 februari 2022), Thierry LHOEST (FSMA), Marleen MANNEKENS (bedrijfsrevisor) (vanaf 1 oktober 2022), Henri OLIVIER (professor emeritus ULiège), Luk OSTYN (bedrijfsrevisor), Alexis VAN BAVEL (bedrijfsrevisor) (vanaf 1 oktober 2022), Laurent VAN DER LINDEN (bedrijfsrevisor), Joris VAN EEKERT (ABVV), Laurence VAN EYCKEN (bedrijfsjurist), Arie VAN HOE (VBO), Thierry VAN LOOKE (bedrijfsrevisor) (tot 30 september 2022), Peter VAN MELKEBEKE (notaris) en Jean-Pierre VINCKE (erebedrijfsrevisor) (vanaf 1 oktober 2022). Deze personen zetelen in persoonlijke naam en verbinden geenszins de organisatie waaraan ze verbonden zijn.

COÖRDINATIE

Steven DE BLAUWE, Camille LUXEN en Erwin VANDERSTAPPEN (tot 30 augustus 2022)

De Juridische Commissie verleent juridische bijstand aan de organen en de commissies van het IBR door adviezen te verstrekken en mee te werken aan het uitwerken van de rechtsleer om gedragslijnen ten behoeve van de bedrijfsrevisoren uit te stippelen. De Commissie buigt zich ook over juridische (ontwerp)adviezen van de Stichting ICCI die op vraag van de bestuurders van het ICCI aan haar worden voorgelegd.

De Juridische Commissie is, in de meerderheid, samengesteld uit personen uit de academische wereld, de advocatuur, het notariaat en de publieke overheden, en, bijkomend, uit bedrijfsrevisoren. Deze diverse samenstelling van deze Commissie creëert een unieke gelegenheid om ideeën en ervaringen met elkaar te confronteren.

De aan de Commissie voorgelegde vragen hebben meestal betrekking op het vennootschapsrecht of op de regelgeving die het beroep van bedrijfsrevisor aanbelangt, met uitzondering van het fiscaal recht. Bovendien heeft de Juridische Commissie aandacht voor de wetgevende hervormingen die op het bedrijfsrevisoraat betrekking hebben.

Patricia Leleu, Voorzitster van de Juridische Commissie

“ In 2022 bleef de Juridische Commissie rechtsleer ontwikkelen over vragen die voortvloeien uit het vennootschapsrecht en de wetgeving die van invloed zijn op het beroep van bedrijfsrevisor. Deze rechtsleer is bedoeld om bedrijfsrevisoren te helpen bij de uitvoering van hun taken en om een meer uniforme interpretatie van bepaalde vragen binnen het beroep en door belanghebbenden te bevorderen. ”

Kernthema's 2022

- Wetboek van vennootschappen en verenigingen (WVV)
- Invulling van de bijzondere opdrachten in het WVV

Activiteiten

In 2022 heeft de Juridische Commissie vijf maal vergaderd en de volgende onderwerpen besproken die vooral voortvloeien uit het Wetboek van vennootschappen en verenigingen:

- Wet van 23 maart 2019 tot invoering van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen en houdende diverse bepalingen:
 - Inbreng in natura – uitzonderingen op de opstelling van een revisoraal verslag;
 - Vereffening in één akte - datum van de buitengewone algemene vergadering;
 - Interpretatie van artikel 3:19 WVV (correctie van de jaarrekening);
 - Deficitaire vereffening - VOF of CommV;
- Opdracht van beperkt nazicht - vennootschap die geen commissaris heeft benoemd maar hiertoe wettelijk verplicht is;
- Quasi-inbreng - regularisatieverslag et notie van nietigheid;
- Revisoraal verslag - weigering van digitale verslagen door de griffie;
- Nettoactief- en liquiditeitstest - uitkering aan werknemers van een winstpremie;
- Liquiditeitstest in het kader van een *debt push down*.
- Andere onderwerpen:
 - Oordeelonthouding in verslaggeving bij bepaalde bijzondere opdrachten: gevolgen voor de wettigheidscontrole door de notaris;
 - Het beroepsgeheim, de commissaris en de curator;
 - Bedenkingen bij het omzeilen van de verantwoordelijkheid van de oprichter;
 - Arrest van de Hof van Cassatie van 18 maart 2022 - begrippen zaakvoerder en onderneming;
 - De bedrijfsrevisor ingeschreven op de lijst van gerechtelijke deskundigen.

Commissie SME/SMP

Samenstelling

VOORZITSTER

Inge SAEYS

LEDEN

Christel DE BLANDER, Stephane DELAUNAY,
David DE SCHACHT, Vincent DE WULF,
Nicolas DUMONCEAU, Ken SNOEKS,
Amaury STAS DE RICHELLE, Guy VAN DE VELDE,
Christophe REMON, Joseph Michel BOES en
Carl ROMBAUT

COÖRDINATIE

Sandrine VAN BELLINGHEN

WERKGROEPEN DIE VERSLAG UITBRENGEN AAN DE COMMISSIE

Werkgroep ISA en werkgroep ISQM
(Stéphanie QUINTART en Roby FELE)

In 2021 werd beslist om de werking van de Commissie aan te passen en te optimaliseren door te werken met subcommissies. Deze subcommissies zijn: bijzondere opdrachten, regelgeving, waardering, kwaliteitscontrole en algemene strategie. Verder bestaat de missie van de Commissie uit:

- De ondersteuning van bedrijfsrevisorenkantoren waaronder ook kleine en middelgrote kantoren, door de samenwerking tussen kleine en middelgrote en grote bedrijfsrevisorenkantoren en door het uitwerken van tools en *guidance*;
- Het geven van input aan verschillende commissies en werkgroepen over thema's die KMO's aanbelangen en opdrachten die belangrijk zijn voor de bedrijfsrevisoren bij KMO's;
- Het uitwerken van documenten ter promotie van het beroep naar het maatschappelijk verkeer en in het bijzonder naar het KMO-clienteel.

Inge Saeys, Voorzitster van de Commissie SME/SMP

Kernthema's 2022

- Publicatie van geüpdatete brochures over verschillende diensten van de bedrijfsrevisoren;
- Publicatie van tools voor een efficiënte ISA-audit;
- Het versterken van het imago van de bedrijfsrevisor in het kader van waarderingsopdrachten;
- Het voorbereiden van de implementatie van het nieuwe kwaliteitsmanagementsysteem ISQM.

Activiteiten 2022

Publicatie van brochures

Rekening houdend met de nieuwe bepalingen van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen en de laatste evoluties binnen het beroep, heeft de subcommissie "bijzondere opdrachten" de oude brochure "Hoe financier ik de groei van mijn KMO?" geüpdatet en gepubliceerd.

Publicatie van tools voor een efficiënte ISA-audit

De werkgroep "ISA", onder het voorzitterschap van Noëlle LUCAS, heeft een aantal nieuwe tools ontwikkeld:

- Een *Planning & Completion* checklist voor het beschrijven van de verschillende vereisten verbonden aan de implementatie, wijziging en bewaring van auditdocumentatie (februari 2022);

- Een dubbele checklist betreffende de gegevensgerichte cijferanalyses (*Substantial Analytical Procedures* – SAP): een algehele cijferbeoordeling en een SAP per cyclus (inkopen, verkopen, loonlijst, vaste activa), die aan de bij elke cliënt beschikbare informatie moeten aangepast worden (maart 2022);
- Een tool die tot doel heeft de auditor te helpen bij de toepassing van ISA 720 (Herzien) gedurende al zijn controlewerkzaamheden met betrekking tot het jaarverslag (maart 2022);
- Een tool die is gebaseerd op de jaarrekeningmodellen van toepassing sinds 1 januari 2020 en die werd samengesteld o.b.v. het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, het KB van 29 april 2019 tot uitvoering van het WV, CBN-adviezen en het vzw jaarrekeningzakboekje. Het is een hulpmiddel bij het verifiëren van de jaarrekening (mei 2022);
- Een tool om op een eenduidige manier de identificatie van de serviceorganisaties en deskundigen waarop uw cliënt beroep doet, uit te werken en tevens een eerste inschatting van de risico's te maken (ISA 402 Overwegingen met betrekking tot controles van entiteiten die gebruik maken van een serviceorganisatie) (juni 2022).

Het versterken van het imago van de bedrijfsrevisor

De subcommissie "waardering" heeft als één van haar doelstellingen het versterken van het imago van de bedrijfsrevisoren in het kader van waarderingsopdrachten. In het licht hiervan werden het afgelopen jaar verschillende initiatieven genomen waaronder het beantwoorden van een jaarlijkse

enquête van Vlerick Business School over de overdracht van ondernemingen (M&A Monitor). Resultaten 2022 M&A monitor Daarnaast werd een seminar 'Waardering van vennootschappen. Waardering van aandelen met verschillende rechten' georganiseerd op 18 oktober 2022.

Implementatie ISQM

In december 2023 zal een volledig nieuw kwaliteitsmanagementsysteem (ISQM) van toepassing zijn op bedrijfsrevisorenkantoren. Deze verandering zal een grote impact hebben op het beroep en daarom werd in 2021 besloten een werkgroep op te richten die tot taak heeft de bedrijfsrevisoren zo goed mogelijk te ondersteunen bij deze overgang. In 2022 heeft de werkgroep haar werkzaamheden voortgezet onder het voorzitterschap van Noëlle Lucas tot mei en vervolgens onder het voorzitterschap van Lieven Acke. De door de werkgroep in 2022 uitgevoerde projecten zijn onder meer:

- De actualisering van de speciale ISQM-webpagina op de IBR-website die in 2021 werd gecreëerd;
- Het maken van video-opnames om een overzicht te geven van de belangrijkste onderdelen van de ISQM-normen. Deze werden gratis ter beschikking gesteld op de IBR-website;
- Het opstellen van modeldocumenten per component van ISQM 1 die op de ICCI-website ter beschikking worden gesteld van bedrijfsrevisorenkantoren. Deze modeldocumenten zijn ook van belang voor softwareleveranciers die hierover contact hebben met het ICCI;

- De organisatie van seminars en informatiesessies via het ICCI om de bedrijfsrevisoren te informeren over de vereisten van de nieuwe norm en hen te helpen zich voor te bereiden.

De werkgroep zal haar werkzaamheden in 2023 voortzetten onder het toezicht van de Commissie Normen.

Internationale contacten

De leden van de Commissie SME/SMP volgen de internationale ontwikkelingen, binnen de IFAC (*SMP Advisory Group*), *Accountancy Europe*, EFAA (*European Federation of Accountants and Auditors for SMEs*) en binnen de *International Valuation Standards Council*. Ze beantwoorden vragenlijsten uitgaande van deze organisaties. Zo heeft de subcommissie “regelgeving” zich geconcentreerd op het formuleren van een antwoord van de *exposure draft* van IAASB met betrekking tot het ontwerp *ISA for LCE*. Deze werd goedgekeurd door de Raad van 28 januari 2022 en overgemaakt aan IAASB op 31 januari 2022.

Commissie Dienstverlening aan het beroep

Samenstelling

VOORZITTER

Olivier de BONHOME

LEDEN

Christel DE BLANDER,
David DE SCHACHT,
Nicolas DUMONCEAU,
Vincent ETIENNE, Sébastien JASPAR,
Mélicha LUCAS, Christophe REMON,
Amaury STAS DE RICHELLE,
Ken SNOEKS, Ilse VAN ASSCHE,
Sébastien VAN DER FRAENEN

TECHNISCH EXPERT

Lieven ACKE

COÖRDINATIE

Bart COPPEIN, Perrine DEMOULIN,
Roby FELE

In 2022 werd beslist om de Commissie SME/SMP te ontbinden en een nieuwe Commissie op te richten met als doel om diensten te ontwikkelen die ten goede komen aan het beroep van bedrijfsrevisor in zijn geheel.

De taak en de doelstellingen van de Commissie *Dienstverlening aan het beroep* kunnen dus in de volgende hoofdthema's worden onderverdeeld:

- Ondersteuning van bedrijfsrevisoren-kantoren door het uitwerken van nieuwe diensten, tools en guidance voor de kantoren;
- Verbetering/modernisering van de bestaande diensten en tools;
- Uitwerking van documenten ter promotie van het beroep naar het grote publiek; en
- Overleg met andere instanties.

Kernthema's 2022

- Lancering van de nieuwe Commissie;
- Identificatie van de thema's waarop de Commissie zal werken en hun klassament volgens orde van prioriteit;
- Definitie van de werkmethode die zal worden toegepast voor de verschillende projecten.

Activiteiten 2022

In 2022 heeft de Commissie *Dienstverlening aan het beroep* twee maal vergaderd. De Commissie heeft een lijst gedefinieerd van de thema's waarop ze wenst te werken om diensten, tools en guidance te ontwikkelen:

- Bijzondere opdrachten;
- De aantrekkelijkheid van het beroep;
- Anti-witwas (AML);
- IT en geautomatiseerde controles.

Olivier de Bonhome, Voorzitter van de Commissie Dienstverlening aan het beroep

Onder de bovenvermelde thema's hebben de leden van de Commissie de problematieken van de bijzondere opdrachten en de anti-witwas (AML) geïdentificeerd als prioritair. Bijgevolg zullen de werkzaamheden zich op deze thema's concentreren in de komende maanden.

Commissie Publieke sector

Samenstelling

VOORZITTER

Lieven ACKE (tot 30/09/2022),
Patrick VAN IMPE (vanaf 01/10/2022)

ONDERVOORZITTER

Lieven ACKE (vanaf 01/10/2022)

LEDEN

Céline ARNAUD, Mohammed BOUMALEK
(vanaf 01/10/2022), Guy COX,
Bénédicte DEJON (tot 30/09/2022),
Gunther LOITS (vanaf 01/10/2022),
Fernand MAILLARD, Thomas MEURICE
(tot 30/09/2022), JEAN NICOLET
(vanaf 01/10/2022), Sara STEYAERT,
Baudouin THEUNISSEN (vanaf 01/10/2022)
en Ria VERHEYEN (tot 30/09/2022)

COÖRDINATIE

Alexia CAUWE, Steven De BLAUWE en
Erwin VANDERSTAPPEN (tot 31/07/2022)

WERKGROEPEN DIE VERSLAG UITBRENGEN AAN DE COMMISSIE

- ISA 250 en openbare aanbestedingen
- Observatorium van de openbare aanbestedingen

De Commissie Publieke sector heeft als hoofdtaak het beroep als één van de controle-actoren binnen de publieke sector te positioneren. Ze onderzoekt wat de rol is, en kan zijn, van de bedrijfsrevisor bij de auditwerkzaamheden in de publieke sector. Hierbij wordt gestreefd naar een maximale samenwerking met de andere actoren werkzaam in dit gebied. Tevens werkt de Commissie opleidingsprogramma's uit die de confraters moeten toelaten met goed gevolg opdrachten in de publieke sector uit te voeren.

Tweede editie van de Dag van de Publieke sector op 25 oktober 2022

“ Net zoals voor de publieke sector en voor het Rekenhof behoort de onafhankelijkheid ten dienste van het algemeen belang tot het DNA van de bedrijfsrevisor, het is zijn handelsmerk. De bedrijfsrevisoren zijn dus de natuurlijke bondgenoten van de publieke sector. ”

Patrick Van Impe,
voorzitter van de Commissie Publieke sector

Kernthema's 2022

- Dag van de publieke sector – tweede editie
- Overleg met de federale publieke sector, de Vlaamse overheid, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Franse Gemeenschap en het Waals Gewest

Observatorium van de openbare aanbestedingen

Het Observatorium van de openbare aanbestedingen heeft als hoofddoel de aanbestedende overheden bij te staan bij het opstellen van een bijzonder bestek tot aanstelling van een bedrijfsrevisor.

Zo stelt het Observatorium verschillende modellen van bijzonder bestek ter beschikking en waakt het erover dat deze modellen worden aangepast in functie van evoluerende wetgeving en *best practices*.

Het Observatorium staat niet alleen ter beschikking van de aanbestedende overheden; soms is een proactief optreden aangewezen.

Activiteiten

In 2022 werden de volgende thema's behandeld:

- Organisatie van de tweede editie van de Dag van de publieke sector;
- Opvolging van het Observatorium van de openbare aanbestedingen;
- Aanwezigheid in diverse overlegorganen (stuurgroep *single audit*, overlegcomité Brussels Hoofdstedelijk Gewest, enz.)
- Afspraken over *single audit* (Afsprakennota): audit van de rekeningen 2022 van de Vlaamse overheid;
- Vlaamse overheid – ISAE-certificering van de dienstencentra VLIMPERS en Boekhouding van het Departement Financiën en Begroting (rapport type 2), *smart audit tools*, *continuous control management* (CCM) in het dienstencentrum Boekhouding.

Commissie Non-profitsector

Samenstelling

VOORZITTER

Olivier de BONHOME

LEDEN

Didier BERNARD, Chantal BOLLEN, Laurent DETHIER, Jean-Guy DIDIER, Jean FOSSION, Koen KEUPPENS, Peter LENOIR, Michel LECOQ, Fernand MAILLARD, Guy MEERBERGEN, Jean-François NOBELS

COÖRDINATIE

Roby FELE

Organen die aan de Commissie rapporteren

- Werkgroep "NGO's"
- Werkgroep "Ziekenhuizen"
- Coördinatieceel "Politieke partijen"

Het doel van de Commissie Non-profitsector is praktische oplossingen aan te dragen voor de problemen van de non-profitsector en de taken van het beroep in deze sector te ontwikkelen.

Activiteiten 2022

- Opvolging van de actualiteit, problematieken en documentatie in verband met de non-profitsector;
- Bijwerking van het tabblad "non-profitsector" van de IBR-website met nuttige documenten en tools voor bedrijfsrevisoren en betrokken partijen van de non-profitsector;
- Ontwikkeling van *case studies* voor bijzondere opdrachten (fusies, splitsingen, vereffeningen, omzettingen, enz.) - te publiceren in 2023;
- Opstelling van een document waarin alle adviezen van het ICCI en de Commissie voor Boekhoudkundige Normen (CBN) met betrekking tot de non-profitsector worden verzameld en geïnclassificeerd - publicatie in de loop van 2023;
- Reactie op brieven van de Kamer van volksvertegenwoordigers over kwesties in verband met de financiële verslaglegging van politieke partijen en de benoeming van commissarissen;
- Analyse van het probleem van het ontbreken van de afsluiting van de jaarrekeningen van stichtingen in het WWV;

Olivier de Bonhome,
Voorzitter van
de Commissie
Non-profitsector

- Organisatie van een opleidingssessie met de FOD Volksgezondheid over de nieuwe opdracht tot het uitvoeren van overeengekomen specifieke procedures betreffende de evaluatie door de commissaris van de berekening van het door de ziekenhuizen vastgestelde afdrachtenpercentage;
- Wijziging van het ISRS 4400-verslag over de financiële verantwoordelijkheid van het programma van de door de DGD (Directie-generaal Ontwikkelingssamenwerking en Humanitaire hulp) geaccrediteerde ngo's, en vastgesteld krachtens artikel 47 van het koninklijk besluit van 11 september 2016 betreffende de niet-gouvernementele samenwerking - te publiceren in 2023;
- Contacten en samenwerking met subsidiërende overheden zoals de FOD Volksgezondheid, de DGD, de Kamer van Volksvertegenwoordigers of de AViQ (Agence wallonne pour une vie de qualité).

Commissie Boekhoudkundige aangelegenheden

Samenstelling

VOORZITTER

Alexis VAN BAVEL (vanaf 01/10/2022)

LEDEN

Lieven ACKE,
Carlo-Sébastien D'ADDARIO,
Anke DE BACKER, Michel DE WOLF,
Stephane DELAUNAY, Xavier DOYEN,
Carl ROMBAUT, Elena SHIBKOVA,
Frank VANDELANOTTE,
Jean Pierre VINCKE en Luc VLECK

TECHNISCHE EXPERTEN

Stefaan DE CONINCK, Jean-Guy DIDIER,
Fernand MAILLARD (voorzitter
t.e.m.01/10/2022), Stijn VERHOEVEN.

COÖRDINATIE

Christophe D'HONDT en Roby FELE

De Commissie Boekhoudkundige aangelegenheden heeft als doel het beroep van bedrijfsrevisor te betrekken bij de totstandkoming van nieuwe wetten, regels, normen en adviezen op boekhoudkundig vlak. Meer bepaald bereidt zij de standpunten van de Raad voor aangaande deze inhoud.

Kernthema's 2022

- Opvolgen van ontwerpadviezen van de Commissie voor Boekhoudkundige Normen (CBN) en stellingnames van de Raad van het IBR voorbereiden;
- Opvolgen van de publicatie door de CBN van adviezen;
- Oprichting van een nieuwe werkgroep CBN-ITAA-IBR;
- Coördinerende overlegrol als adviesorgaan van de Raad aangaande specifieke boekhoudkundige aangelegenheden waarbij het auditberoep er belang bij heeft om een gemeenschappelijk standpunt in te nemen (bv. correctie van de jaarrekening).

In 2022 heeft de Commissie voornamelijk ontwerpreacties van de Raad voorbereid omtrent 6 ontwerpadviezen van de CBN. Het betrof de ontwerpadviezen aangaande:

- Gevolgen van een wijziging van het boekhoudkundig referentiestelsel bij de waardering van bepaalde actiefbestanddelen.
- Omzetting van een vennootschap: gevolgen voor de jaarrekening.
- Belgische bijkantoren van buitenlandse vennootschappen: eigen boekhoudkundige verplichtingen (update).

Alexis Van Bavel, Voorzitter van de Commissie Boekhoudkundige Aangelegenheden

- De vermogensmutatiemethode.
- Belgische bijkantoren van buitenlandse vennootschappen: toepassing van het Belgische boekhoudrecht - begrip "bijkantoor" - publicatieplicht (update).
- Boekhoudkundige verwerking van de inbreng van een bedrijfstak of van een algemeenheid van goederen tussen vennootschappen.

De reacties van de Commissie op de ontwerpadviezen van de CBN worden ter beschikking gesteld op de website van het IBR in de rubriek "[Regelgeving en Publicaties - Reacties van de Raad van het IBR op de adviezen van de Commissie voor Boekhoudkundige Normen \(CBN\)](#)".

De Commissie volgt verder de evolutie in de wetgevende en normatieve initiatieven op internationaal vlak door middel van de aanwezigheid van een aantal van haar leden in de *Accounting Working Party* van "Accountancy Europe" en haar deelname aan de open debatten van de IFAC.

Internationale relaties

- 63 IFAC
- 63 *Accountancy Europe*
- 64 FIDEF
- 64 OEC-Congres
- 64 Assises CNCC
- 64 Belgisch-Nederlandse gespreksgroep
- 64 Vergadering met vertegenwoordigers van IRE Luxemburg
- 65 EFAA
- 65 PAEE

IFAC

Het IBR – lid van de IFAC sinds haar oprichting – volgt nauwlettend de activiteiten van deze belangrijke internationale instelling, zowel de jaarlijkse algemene vergadering als de activiteiten van de IAASB en de IESBA.

Algemene vergadering van de IFAC

De Voorzitter, Patrick Van Impe, en de Secretaris-generaal, Marc Bihain, hebben deelgenomen aan de algemene vergadering van de IFAC die heeft plaatsgevonden in Mumbai op 15 november 2022.

Deelname van het IBR aan de andere activiteiten van de IFAC

De Secretaris-generaal heeft deelgenomen aan het *Chief Executives' Strategy Forum* dat digitaal gehouden werd op 28 februari en 1 maart 2022. De uitdagingen en de perspectieven voor het beroep kwamen er onder andere ter sprake.

Deelname van het IBR aan de *Edinburgh Group*

Op 2 maart 2022, heeft het IBR – vertegenwoordigd door de Secretaris-generaal en de Erevoorzitter Michel De Wolf – deelgenomen aan de werkzaamheden van de *Edinburgh Group* die is samengesteld uit een deel van de leden van de IFAC met als doel binnen de IFAC de belangen van de kleine en middelgrote kantoren en van de ontwikkelingslanden te verdedigen, alsook

rekening te houden met de problemen van de KMO-cliënten. Vergaderingen van de *Edinburgh Group* vonden tevens digitaal plaats op 1 juni en op 7 september 2022. Ten slotte hebben de Voorzitter van het IBR, Patrick Van Impe, de Secretaris-generaal en de Erevoorzitter Michel De Wolf aan een vergadering deelgenomen op 14 november 2022 in Mumbai.

Deelname van het IBR aan de *IFAC Conference Audit of Less Complex Entities*

Het raadslid, Inge Saeys, de Secretaris-generaal, de adjunct Secretaris-generaal (vanop afstand) hebben op 3 en 4 mei 2022 deelgenomen aan de derde conferentie in Parijs over het ontwerp van standaard voor controles van minder complexe entiteiten. Deze ontwerpstandaard is gebaseerd op de onderliggende concepten van de internationale controlestandaarden.

De conferentie was bedoeld om tijdens ronde tafel-discussies input te krijgen van deelnemers om de IAASB-vertegenwoordigers te helpen bij de verwerking van de vele opmerkingen die over de *Exposure Draft* werden ontvangen.

Deelname van het IBR aan de *IFAC Education directors Forum*

De Ereondervoorzitter, Fernand Maillard en de algemeen afgevaardigde Europese en internationale aangelegenheden, Sandrine Van Bellinghen hebben deelgenomen aan vergaderingen die digitaal plaatsvonden op 31 maart, 30 juni, 29 september en 15 december 2022. De thema's examens vanop

afstand, duurzaamheid en aantrekkelijkheid van het beroep werden onder meer aangekaart.

Accountancy Europe

Het IBR heeft in 2022 zijn actieve rol binnen *Accountancy Europe* voortgezet in meerdere werkgroepen. Deze groepen staan in voor informatie-uitwisseling tussen nationale organisaties en *Accountancy Europe* over de aangelegenheden die het beroep aanbelangen en werken aan verschillende projecten die tot doel hebben het standpunt van het Europees beroep t.o.v. de instellingen van de EU en van de internationale organisaties en standardsetters te verdedigen: de audit maar ook de boekhouding, de strijd tegen het witwassen, de banksector, de kapitaalmarkt, het belastingstelsel, de ondernemingsverslaggeving, de deontologie en de toegang tot het beroep, de verzekeringssector, de overheidssector, de duurzame ontwikkeling en de kleine en middelgrote ondernemingen.

De in Brussel gevestigde *Accountancy Europe* is een grote steun voor het beroep bij het zoeken naar oplossingen die in het algemeen belang zijn. Deze organisatie vervult tevens een informatieve rol ten aanzien van haar leden (50 beroepsinstellingen afkomstig uit 35 landen, waaronder de 27 lidstaten van de Europese Unie).

In 2022 heeft *Accountancy Europe* de klemtoon gelegd op de volgende aangelegenheden: de duurzame ontwikkeling, de

audit- en assuranceopdrachten, KMO's, de verslaggeving en het deugdelijk bestuur.

Als lid van de *Board* van Accountancy Europe heeft Tom Meuleman, Erevoorzitter van het IBR, de ontwikkelingen op Europees niveau met betrekking tot de Richtlijn betreffende duurzaamheidsrapportage door ondernemingen (CSRD) en de hervorming van audit en *governance* op de voet gevolgd.

FIDEF

In 2022 heeft de FIDEF, een structuur binnen de Franse taalgemeenschap gericht op informatie-uitwisseling en samenwerking, 37 landen verspreid over vier continenten bijeengebracht.

De Voorzitter van het IBR heeft het Congres voor de veertigste verjaardag van de FIDEF in Tunesië bijgewoond. De erevoorzitter van het IBR, Michel De Wolf, heeft deze vergadering ook bijgewoond in zijn hoedanigheid van Erevoorzitter van de FIDEF. De thema's rond de toekomst van de FIDEF en rond de strijd tegen het witwassen van geld en tegen de financiering van terrorisme kwamen onder meer aan bod.

De Voorzitter en de Secretaris-generaal hebben het IBR vertegenwoordigd op de algemene vergadering van de FIDEF die plaatsvond op 27 september 2022 te Parijs.

OEC-Congres

De Voorzitter en de Secretaris-generaal van het IBR hebben deelgenomen aan het 77ste congres van de OEC, dat in Parijs heeft plaatsgevonden van 28 tot 30 september 2022. Het congres had als thema "De accountant, in het hart van de maatschappij".

De leidraad van het congres was het beroep te positioneren als de referentiepartner die bedrijven in staat stelt om de overgang te maken naar een duurzame economie.

Assises CNCC

Op 8 en 9 december 2022 hebben de Voorzitter en de Secretaris-generaal het IBR op uitnodiging van de CNCC in Rennes vertegenwoordigd op de nationale conventie van de CNCC met als thema "Audit en duurzaamheid, een kwestie van vertrouwen".

Belgisch-Nederlandse gespreksgroep

Op 19 september 2022 hebben de delegaties van de NBA, het ITAA en het IBR vergaderd in Brussel teneinde hun standpunten uit te wisselen over het beroep in de twee landen in de Belgisch-Nederlandse gespreksgroep. Het IBR was vertegenwoordigd door de Voorzitter, Patrick Van Impe, de Secretaris-generaal, Marc Bihain alsook door de algemeen

afgevaardigde Europese en internationale aangelegenheden, Sandrine Van Bellinghen.

Volgende thema's werden meer bepaald besproken: de vertegenwoordiging in Europese/ internationale organisaties, de CSRD, de anti-witwaswetgeving en de klokkenluiderswetgeving, de evolutie van de kwaliteitscontrole & toezicht in Nederland, alsook de aantrekkelijkheid van het beroep.

Vergadering met vertegenwoordigers van IRE Luxemburg

Op 21 maart 2022 hebben de Secretaris-generaal en de algemeen afgevaardigde voor Europese en internationale aangelegenheden een ontmoeting gehad met vertegenwoordigers van het IRE Luxemburg en meer bepaald met mevrouw Christiane Chadoeuf, voorzitter, de heer Olivier Lefèvre, lid van de Raad, en de heer Michel Guay, technisch secretaris.

Het systeem van publiek toezicht in België en Luxemburg werd uitvoerig besproken.

EFAA

Op 2 juni 2022 heeft de Voorzitter van het IBR, Patrick Van Impe, samen met de algemeen afgevaardigde voor Europese en internationale aangelegenheden Sandrine Van Bellinghen een internationale conferentie, georganiseerd door EFAA, bijgewoond. Deze vond plaats bij de *European Union Intellectual Property Office* in Alicante. De locatie werd bepaald door het feit dat intellectuele eigendomsrechten belangrijk zijn voor de bevordering van de efficiëntie van KMO's. Het thema was "*Practice Transformation: SMPs Embracing Change*". Verder werd de *sustainability* ook aangekaart.

Op 3 juni 2022 werd de kandidatuur van het IBR om toe te treden als lid van EFAA door de algemene vergadering van EFAA goedgekeurd. De Voorzitter, Raadslid Inge Saeys en de algemeen afgevaardigde voor Europese en internationale aangelegenheden hebben de EFAA Council Meeting bijgewoond op 2 december 2022 met als thema "Duurzaamheidsrapportage? Uitdagingen en rol van kleine en middelgrote kantoren".

PAEE

Het IBR is binnen de *Steering Group van Professional Accountancy Education Europe* (PAEE) vertegenwoordigd door de algemeen afgevaardigde voor Europese en internationale aangelegenheden, Sandrine Van Bellinghen, en binnen het *Oversight Committee* door Ereondervoorzitter Fernand Maillard. Het doel van PAEE is om op internationaal niveau een kwalitatief

hoogstaand kader voor de opleiding van accountants- en audit-professionals te ontwikkelen, gebaseerd op gemeenschappelijke principes.

De *Steering Group* vergaderde in 2022 in Parijs op 6 juli 2022. Vergaderingen vonden tevens digitaal plaats op 7 februari en 7 oktober 2022.

Verantwoordelijke uitgever
Marc Bihain
Secretaris-generaal IBR
Emile Jacqmainlaan 135/1
1000 Brussel
info@ibr-ire.be

Raadpleeg de website van het IBR
www.ibr-ire.be

Raadpleeg de fotogalerij van het IBR
www.flickr.com/photos/ibr-ire

Ontwerp en opmaak
Gamma, www.gramma.be